

המחנה

עתו שבועי

כל עניני החיים, לספרות ולמדעים ולכל עניני היהודים

..... יוצא לאור בכל ערב שבת.

מחיר החתימה:

באוסטריה-אונגריה:	
לשנה	6 כתרין
לחצי שנה	3
לרבע	1.50

באשכנז:

לשנה	4 כתרין
ביתר הארצות:	
לשנה 8 כתרין	— 8.50 פראנק.

האדרסה לבית המערכת ולארמיניסטרציה:
„Hamicpe“
ul. Św. Sebastyana 32, Kraków.

מחיר מודעות או הזכרות לנפטרים
לפי גודל השטח.

ברכת מו"ט חצי הכתר. בראש הגליון
שני כתרין.

גליון בודד 12 הקר.

מכתבים בלתי חפשים לא יתקבלו.
כ"י, שלא נדפס, לא יושב לבעליו.
המשנה מקומו עליו להודיענו מיר לא
רק שם מקומו החדש, כ"א גם שם
מקומו הקודם.

מחיר שני אדרסה חצי הכתר.

Kraków, 12 Mai 1905.

גליון יט

הראשון 'א אייר תרס"ה.

אופן אין לברר הצדק עם מי. בעוד שהרבה מחזיקים עוד בהפרוגרמה הציונית בטהרתה, שאינה מרשה לעשות שום צעד ברכישת קרקעות כא"י לפני השגת המשרה, הנה הולכת ונתחדשת חבת-ציון הישנה, שכבר פשטה את הרגל לפני איזה שנים, אצל ציונים הרבה, שהחזיקו עד כה במעוז הציונות הקונגרסית. ולעמדתם דורשים הרבה עבודה מעשית בא"י יחד עם השתדלות בעד השגת זכות פוליטיות מאת ממשלת טורקיא וכן הלאה.

תוצאת המבוכה הזאת הוא, כאמור הקרע הנורא מפרוד הדעות השורר בכל פנות הציונות, שאמנם מאד מאד היה מפהיד אותנו שטא לעולם לא יבוא עוד הדבר לידי אהוי, לולא מצאנו אצל כל אלו הציונים מכל המפלגות והסיעות הקו היסודי המשותף האחד והוא: „יצירת מקלט בטיה בעד העם“. העקבה הזאת, שהוא רק הוא נותן לנו ערובה נאמנת כי הציונות היא תנועה היה לפי רוח העת ההיה, הוא המעודד אותנו עתה והמפיה תקוה כלבנו, כי יתאחו עוד הקרעים ויתדבקו הנפרדים, כהיותו עוד משאת נפש כל הציונים.

ואם אמנם אין מטרת מאמרנו זה להכריע את הכף לאיזה צד, הנה בכ"ז עלינו להביע פה את התנגדותנו נגד דעת הציונים הרוחניים, המובעת ע"י מר יצחק גרינבוים במאמרו „עוד הפעם הגנה“ בהשלה הוכרת ב' ש"ו, כי ממנה סכנה עצומה נשקפת גם להעקר הציוני האחד המדבק עוד אותנו, שהזכרנו למעלה. בעיני מר גרינבוים אינו מוצא הן גם המבוכים, שהחזיקו בו עתה ציוני-ציון כלומר:

לילה, כלומר: השאלה של רכישת איזו ארץ, ולא דוקא א"י, בעד עמנו הנודד. כבר על הקונגרס האחרון ראינו כנרון זה הלוקי דעות. הללו אמרו הן והללו אמרו לאו. אך אז עוד גמנו צדק למחלוקת זו בהשכנו, כי המלחמה הזאת הוא מלחמת פריני-ציפיים, כי בלאו-הכי הן לא היו באים בעלי-הלאו או הציוני-ציון אל קצוניות כזו, להתנגד אף נגד העיון בדבר אונגדה ונגד עשית נסיון ע"י שליחת אכספדציה ולא היו דורשים במפגיע להסיר את הדבר מעל סדר היום, אם לא כי נמוקים פריני-ציפיים עמהם. ולעומתם לא היו יכולים האומרי-הן להביט במנוחה על הקרע הנורא, שהלך ונתהוה בין הצירים במשך עת המשא ומתן, אם לא שהוכת הפריניציפ שלהם, הכרת הנהיצות של מקלט לילה, דרשה זאת מאתם. והנה נובחנו כי טעינו גם כזה. לא מלחמת פריניציפיים לפנינו, אך סתם מבוכה היא. כי איך יכול נורדוי, זה שברא את המבוכה „מקלט לילה“ בעד המושג הנ"ל, לדרוש עתה כי ימסרו את דבר אונגדה להכרות ישוב אחרות, שאין להן שיה ושיג עם הציונות? ולעומתו איך יכול הדר. נוסיו, זה ה„מתפרץ“, שעזב את אולם הקונ-גרס בראש האומרי לאו, להסכים עתה אל „המקלט לילה“?*

מבוכה כזו שוררת גם אצל ציוני א"י-דוקא. גם כזה מושכים את החבל ככמה ראשים וכשום

* במאמרו „התפתחות הציונות“ בהמאסף „שימע דער וואהרהייט“ אנו קוראים בדברים האלה: „לוא יהיה דבר יסוד של „מקלט לילה“ הכרחי, אז עלינו לכוון אותו לפני שעדי פלישתא“.

מתוך המבוכה.

ים השאלות והספקות, שהכה גלים בספינות הציונות בראשית הופעתה, נח כבר מועפו והציונות החלה כבר לאהוז את דרכה קדימה ביתר עוז ובטחון ותקוה להגיע בעוד זמן מה למחוז הפצת, והנה עמד עליה בעת הקונגרס הששי נחשול רב ואונגדה שמו, והיא מקולעת על ידו הנה והנה וכמעט שהיא חושבת להטבע. כי מיום שהוצעה הצעת אונגדה בא שנוי גמור ומוהלט בהתנועה הציונות — שנוי לרעה. עמה נתעוררו המון שאלות וספקות, הנוגעים לא רק אל שטתה, כ"א גם אל גבולי הציונות וסודותיה, כפי שנתכטאה בפרוגרמה הבזילאית. מבקרים חדשים קמו לה עתה מתוך מהנה הציונים עצמה וכל אחד בא בפפקוקיו, הנתותיו ומסקנותיו הוא, השונות לגמרי מדעותיו והשערותיו של הברו. כעל תוצאה ישרה של המצב הזה אננו יכולים להביט על דקרע הנורא, שבא במחננו. הפרוד והקרע הזה מתכטא בהשמות: „אמרי-לאו, אמרי-הן“, ציוני ציון, אונגדיסטים, טרי-טוריאליסטים, ציונים סתמיים וכו'. כעל תוצאה ישרה אמרתי והנני שונה את דברי אלו, כי קללת דור המבול, שלא יבין איש את שפת רעתו, היא תמיד הסבה הראשית להתפרדות ולהתפלגות. וכמחננו מה גדולה היא המבוכה והאנדרילמוסיא! מובטחני, כי הוא הפין איש לעמוד על דעותיהם של „המבקרים“, לנתח אותן ולהספח על צדם של אלו, שדבריהם והנהותיהם הכי ישרות והכי טכונות הנה, כי אז עלתה בידו. נקח נא למשל את שאלת „מקלט-

הבטה אהבה לכל ארם, המצוים על אחרים לעשות צרקה וחסד לכל הנברא בצלם, הם, הם, הרוצחים רחוני בשתי ידיהם, אטמו את אוניהם לשמוע את בקשותי והחנוני בעת שהיכלת בידם לעשות!“

את הדברים האלה הוא מדברי בקול רועד לעצמו. הוא משבית את המית לבו והתרגשותו העצומה ושב למחשבותיו הקודמות. השאלה המנקרת במהו אינה נוהגת לו לנוח: „מה יעשה עתה? מה תהיה אחריתו, ותכלית תקותיו?“ מצד אחד הוא חפץ להשיג את מטרותיו, שאלה שאף זה במה: לרכוש לו השכלה גבוהה ומקפת, למען יוכל לעזור לעצמו ולעמו, שהוא אוהב אהבה חמה ונמרצה; ומתצד השני הוא חפץ להתנקם באלה „הכרסנים המנוהצים“, אלה התרק-בוסרים העבריים שדחתו, שהרחיקוהו מפניהם, למרות הכרתם הפנימית, כי ראוי הוא לאותו אצלאל, שאליה הוא שואף. ושני אלה מביאים אותו לידי מסקנא, המעועעת את נימי לבו ומחרדת את נפשו.

לעבור אליהם, אל המחנה השני... שם ימצא זרועות פתוחות, לקבלו באהבה ורצון; פנים מסבירות ולבות בני ארם, לבות בשר. ואז מה נקל לו להשיג את שאיפתו ומשאת נפשו! ומה גדולה היה הנקמה משנואי-נפשו האכזרים, מה יתעצבו ומה יבושו בראותם, כי הם, רועי עמו, שהיבים היו לעורו, הם דהפוחו

ופחים לעצרה ולשטנה —
מעלה עלה. למקום האלה נושאת
מרום את ראשה בירקרק עמרתה.
יצחק שאנער.

זכר וחזר.

ציור מחיי הסטודנטים העברים.
הוא יושב בחדרו הקטן והמרופש בקומה הרביעית לפני שלחן-עבודתו, שקוע במחשבותיו האפלות והטורדות, ראשו נשען על ידו השמאלית הדקה והרוח, הרועדת לעתים הבופות מרב התרגשות פנימית. מתוך העינים המלאות דמעות נשקף יאוש נורא, מבהיל ומחריד, אותו היאוש של איש, שאין לו שום קו-אור של תקוה לעתיד, שכל העולם דוסה בעיניו לגיא-צלמות, לבית כלא גדול, שיושביו מהענים יום יום באין סוף. דמעות עיניו מתפרצות לצאת, אך הוא שם מעצור להן, מהאמץ להבליג על תשוקתו העזה לבכות. אנחה מהפרצת מתוך לבבו הבואב ומכיעה יגון אין סוף וספקנות בלתי מתוארה במלים.
„אכזרים הם, בעלי נפש נשחתה, לכם לא של בשר, כי-אם של ברזל! אוהם המנוהצים המהאמרים לאפוטרופסים שלנו; אוהם האנשים המטיפים מעל

פיריטון.

מעלה!

(תרגום).
הִרְרָה! — לְמִקּוֹם הָאֵלֶּה נוֹשֵׂאת
מְרוֹם אֶת רֵאשֶׁה בִּירְקָרְק עֲמֻרְתָּה.
בְּתַבְלֵת הָאֶתֶר בְּדִיָּה יְנוֹעוּ
וְחֶרֶשׁ וְטָמִיר עֲפָיָה יִרְעֶשׂוּ
וְתַחְתֵּיהָ יְנוּחוּ אֵלוֹתֶיהָ.
אֲשֶׁר חִדַּת הַחַיִּים בְּאֵמֶץ פִּתְרוּ
וְטַפְחוֹת יְמִיהֶם לֹא כִדּוּ בְהַבֵּל.
בְּכֵן בְּאֵמֶץ כַּחַד,
בְּכֵן לְכַבֵּד וּנְפִשָׁה,
הַעֲפֵא וְעֵלָה מַעֲלָה.
וְאִם אֲבָנִים יִגְלוּ עַל הִרְקָד וְצוּרִים
לְמִקְשׁוֹךְ וּבְסוּרִים אוֹתוֹ יִשְׁכּוּ
וּבְזוֹרוֹת בֵּי יָבֵר וּמוֹקְשִׁים יִשִּׁימוּ

החוף, מאין פועלים לעמוס ולפרוק, — בווארשא נזרקה בומבה על פקיד רם של הפוליציא ולא התפוצצה. באדעסא נתפש יהודי, שנמצא בידו בומבה, בלודו ירו קוזקים אל הבמה, שבע נפשות נפצעו קשה.

המזכמה. סוף סוף עזב האדמיראל הרוסי ראזשטעס טווענסקי עם ספינותיו את חוף אנאם, אשר לצרפת באויא המזרחית. שבועות אחדים עמד שם להמתין לספינות המלואים של נעבאנאטוב, המתעכבות בדרך יותר מרי, אף שכבר נראו באיי הודו. יפן דרשה כמה פעמים מאת ממשלת צרפת, לכלתי תה מפלט בחפיה לספינות רוסיא, כי היא מפירה בזה את הנייטרלות. אבל צרפת לא יכלה לעשות את הרעה הגדולה לבעלת בריתה, לגרש את ספינותיה בשעה שהיא צריכה לתקן ולמלאן פחמים ולהסירן במחסה הנייטרלות של צרפת מפני צי יפן בטרם התחברו אליהן יתר הספינות, שאחרו לצאת. פעמים אחרות סרו הספינות מחוף אנאם. הכל דמו, כי עברו לדרבן מזרחה צפונה לוולאדיוואסטאק, ואחרי כן נודע, כי השליכו ענגן במקום אחר בחוף אנאם. במעט בא הדבר לידי סכסוך ממשי בין יפן ובין צרפת ודעה הקהל ביפן דרשה, לשלוח ספינות מלחמה אל חוף אנאם ולעשות שפטים בצרפת, כי נודע ליפנים, שלא רק מחסה ומסתר נהנה צרפת לצי רוסיא שלא כדון, כי אם גם הספיקה כל צרכי הספינות בחוף אנאם במזון ובפחמים ובתקון הברקים. עתה מודיעים, כי סרו כבר ספינות רוסיא באמת מחוף אנאם וכבר התחברו עם הספינות של נעבאנאטוב. בצרה גדולה עתה רוסיא מפני מרחק מקום המלחמה ומפני סרוב יפן לתת את צרפת לעבור על הנייטרלות לטובתה. — במאנדור אין כל חדשות, מלבד שנקרא קורופטצין לבא לרוסיא, כי אין מעשיו רצויים גם בתור נגראל נמוך.

המרירות בטורקיא. בעוד שברוסיא יש איזה יחס וקשר בין כל העמים המורדים, כלם רוצים רק אחת: חרות תחת יר הממשלה הרוסית, הנה בטורקיא אין כל יחס בין העמים המורדים. כל עם ועם מורד מדעת עצמו, להקדע ליל מלכות הטורקים ולבונן לו ממלכה מיוחדת. בקרע טא התעוררה שוב המרידה, אף שהממשלות המנינות על הארץ גלו דעתם, כי עוד לא הגיעה העת לספח את האי בממלכת יון ולא יהנו לעשות זאת. במדינת מקדון המרידה הולכת ורבה. המורדים נחו שנתים ימים מעת נקבעו התקונים ע"י קסרי אוסטריא ורוסיא. המורדים ידעו, כי השולטן לא יעשה את המוטל עליו וישקמו, למען לא יאמרו, כי הם אשמים. עתה תמו שתי השנים, שקבעו הממשלות לטורקיא, לעשות בהן את התקונים ואחרי שהתקונים לא נעשו התפרץ עתה בפי הנראה המרידה

הוא מרים את עיניו ומסתבל למעלה: בקצה האופק הרהב לצד מערב הופיע השמש מבין מפלשי העבים הקלושים והצחורים וקרניה האדומות נופלים ישר על פניו ומפזיזים את פניו החורים. „עלי להמתין עד שתחשך“, הוא מדבר בדממה — למעלה על הגשר עוברים אנשים רבים ומתבוננים בו. הוא עולה משפת הנהר, נכנס אל שדרות העצים הרעננים, המפיצים ריח נעים ומחיה וצונח על הספסל.

הוא חולם על דבר עכרו, זוכר את אבותיו, את ארץ מולדתו ואת עירתו הקטנה וזוכר גם את מאורעות חייו בשנים האחרונות. בלב מלא תקות מזהירות עזב את עירתו השקמה ואת אנשיה השקטים והטובים ויצא אל התבל הגדולה והרחבה, החל ללחום את מלחמת החיים הקשה והאכזרית, הכיר את הנפשות הרעות החיות בה, הכיר את כל החלאת והזוהמה הממלאות את חללה הרחב... „האם לא יותר טוב היה לי לוא לא עזבתי את מקום מולדתי החביב? אז הלא לא באתי לידי מצב נורא כזה; שאני נמצא בו עתה!“

וזוכר הוא את החלטתו האחרונה, ומרגיש דקירה עמוקה וכואבת בתוך לבו, הוא מתבונן אל סביבותיו אם כבר הגיעה העת. השמש שקעה, חשך סביבותיו, רוח קל מניע את ענפי העצים ומשמיעים

תכונת הקונסטיטוציא ברוסיא. המניסטר לעניני הפנים ברוסיא ערך את הכנית הפרלמנט העתיד להברא. שם בית הנאמנים יהיה „מועצת מפלגות המדינה“, ומעליו יהיה מועצת הממלכה, הקים גם עתה ובתוכו יושבים רק זקני הפקידים הרמים, לאחר שהתפטרו מכנס ובני משפחת הצאר. מספר הנכחרים יהיה 550. המה יבחרו בעזרת הזממטבות והרומות (מועצות הערים) לשלש שנים. גם לממשלה הרשות לשלוח ציריה לבית הזה. ראש הבית יבחר רק ע"י הצאר. פעולות הפרלמנט תהינה כפעולות הפרלמנטים בארצות אחרות, להציע הצעות ולהחליט החלטות ולבקר מעשה הממשלה ולקצוב את ההוצאות וההכנסות. להחלטותיו לא יהיה כל ערך עד שיאשרו אותן מועצת הממלכה והצאר. סדר הבחירה אינו מבורר עוד. אם תחלק הארץ למחוזות לענין הבחירה, אז העמים, שאין להם הרוב באיזו מדינה ידועה, לא יוכלו לשלוח באי-כחם לפרלמנט, כי הציר השלוח יבחר מהרוב. עמים כאלה ישנם ברוסיא שלשה: היהודים, האשכנזים והטטרים וגם לפולנים הרבים הנפוצים מחוץ למדינתם העצמית אין הרוב שם. לזאת ידרשו רבים, לחלק את הבחירות לפי העמים ומספר נפשותיהם. באופן הזה יהיו ליהודים כ"ד צירים. אך אין לקוות, שהסכים הממשלה לישד בזה ויש לראות מראש, שלא יהיה ליהודים שום בא-כח בפרלמנט, כי ברוסיא הן לא יבחרו הרוכ הרוסי ביהודי לבא-כחו. ואף אם יבחרו, לא יהיו שליחי היהודים, כי-אם שליחי הרוסים, כמו שהוא באוסטריא ובאונגריא.

תנועת המרידה ברוסיא. רוב הפועלים בפולן שבו אל עבודתם, אך התרגשות הדוחות על אדות הזבח בווארשא ובלאדו לא חדלה. סער גדול נכון להתפרץ בכל רגע. נציב פולן מאקסימאוויטש השיג מאת המורדים משפט מות נחרץ ככתב. בית הנציב מוקף בכל עת בהמון קוזקים ושוטרים והוא נחבא חדר בתוך חדר. וכן גם יתר הפקידים, שעשו או שגדמו את הזבח. בקוקו היתה שוב התנגשות בין הצבא ובין העם. מתים ונפצעים נפלו מתוך העם. בקונגרס של כל הזממטבות (ועדי המדינות), שהיה במוסקווא החלט ברוב דעות, לקבוע בשביל הפרלמנט העתיד להבנם זכות הבחירה לכל אדם וכל אדם יבחר בעצמו ולא ע"י שליח. — בלאדו רעב גדול, בי האופים שובתים ואין לחם בכל העיר. אופים נוצרים אפו חלות לשבת ויבאו האופים היהודים ויצקו נפט על החלות. בבמה אחת שם היתה אספת-עם והנה בין ההמון פקיד הפוליציא. העם דקרוהו בסכינים וימת. — בלאזמא היתה דמונסטראציה רבה. בכל רחובות העיר. — על חוף הים השחור שובתים כל הפועלים ואין הספינות מאדעסא יכולות לעזוב את

„לחיות כמו שחיתת עד עתה“ — מדבר אליו קול מעמקי נפשו — „התמסר אל מצבך, חיה, סבול וקוה!“ — „לחיות ולסבול?“ הנה מה נוראות לו המלים האלה! הוא יודע כבר היטב את פירושה של המלה „סבל“, הוא למד אותה על בוריה ובקי בה... „איני יכול עוד לחיות חיים מרים כאלה, איני חפץ“ — הוא קורא בקולו הרפה, „החיים היו עלי למעמסה!“ ושוב מתחילות מחשבותיו הראשונות לעבור במחו אחת אחת: לעבור אליהם, לשים קץ לחייו, או לחיות ולסבול. פעם הוא מחליט לעשות את האחת ומתחרט, חושב על דבר השנית, אבל גם זו לא טובה. ומתחילות המחשבות להתרוצץ במחו, להסתבך זו בזו, ואינו יודע באיזו להחזיק. „הוי אכזרים, מה הפסדתם לוא מלאתם את בקשתי, הלא אז מאושר הייתי! ועתה מה יסכנו לי חיי המרים?“ —

„כן, זאת אעשה, זהו הטוב מכלם!“ הוא קם ממקומו ויוצא מחדרו. הוא הולך מהרה ובא עד הנהר, יורד במעלות האבן ועומד לפני הגלים הבאים ושכים, באים ושכים. הוא מתבונן אל המים הכחולים, שמתחת רגליו ומשתקע במחשבותיו. פה יהיה טוב מאד... המים עמוקים וזורמים במרץ, עמוקים למדי... אבל אולי יפריעוהו?...

להגן על העיקר הפלשטיני, הנמצא בפרוגרמה הציונית. הוא מתאונן על אשר „עובו ציוני א"י את דרך ההריסה“, שהוא קוראה יצירה. מזרתם של „הרוחנים“ אינה לא הגנה על עיקר קים ולא שמירת הפרוגרמה הקימת, אלא יצירת ציונות חדשה של תחיה על חרבות (?) הציונות של „מקלט בטוח“, יצירת „פרוגרמה חדשה, שתהא טתאימה להבנה חדשה זו של הציונות.“ (שם) הוא אינו שבע רצון גם מאוסישקין, הרורש להכנים בהפרוגרמה הבזילאית את המלה „נור“, בלומר „רק בא"י“ למען תשתמר במהרתה. „בוה עוד לא נימור הדבר, אינו יכול להקמר לפי דעתו. והוא מסיים: „הציונות הארץ-ישראלית, שהכירה את עצמה, צריכה לא להגן על הקים, אלא להרום את הקים היא צריכה“; „לא לדרוש הוספת המלה „נור“ היא מהויבת, אלא צריכה היא לתבוע שנוי הפ-רוגרמה הבזילאית באופן שתחדל להיות פרוגרמת הציונות של „מקלט בטוח“ ותעשה פרוגרמת הציונות של תחיה!“

„ציונות של תחיה“, אמנם מה יפה ומה נהדר ומה נשגב האידיאל הזה! גם אנחנו כלנו חפצים בלב ונפש בתחית האומה העברית והתחדשותה עם כל ערכי תרבותיו. אולם ליסד ישוב בא"י ולכבוש „ע"י עבודה קשה ומרוות דם“ את ארץ האבות אך ורק בשביל האומה-האזרית, הוא דבר מסוכן מאד בעד חייהם של אנשים הרבה ועון גדול הוא מנשוא. נסיון להתישבות בא"י יוכל להעשות רק אז, כשנמס סבות אקונומיות נורמות לו, היינו ההכרח לכונן „מקום מקלמי בעד העם הנורד, וציונות המשוללת יסוד זה, חוץ מזה שהיא חוץ לזמנה, ריאקציונית היא ותשאר רק אוטופיה בלבד. קולימיא. מאיר העניש.

ענינים מדיניים.

המשבר באונגריא. כפי שמבטיחים ממקום נאמן קרוב המשבר לקצו. לע"ע יתבונן מניסטרים עובר תחת יד בארון ראסנער, מי שהיה נציב פיומט והוא ירד לטיסא. אחרי שיתפטר טיסא לגמרי יהיה אפשר בין הקיסר ובין קנאי המא-דיארים. המה יותרו על שפת ההצבאה האונגרית ולעמחם תתן הממשלה להנהיג שפת אונגריא בכלכלת הצבא ובין הגרודים ואותות הגרודים יהיו אונגרים לאומיים. ועוד בחדש הכא יתכונן מניסטרים מתוך המפלגות המאוחדות של האפוזיציא.

מפניהם למרות כל בקשותיו והתרפסותיו — ושם נתקבל בשמחה בלי כל הפצרות! והוא מתאר לו בדמיונו את הענג, שירגיש בעברו לפניו, הם יכירוהו וידעו מי האשם בזאת, או לא — הוא בעצמו יגיד את זאת לכל, למען יאכלום הנחם והכלמה!

הרעיון הזה מחניפו, זורה שקוי מרפא על פצעי לבו הרבים. אבל תיכף הוא מתחרט ומתבייש מפני עצמו. מתאמץ הוא לגרש את המחשבה הזרה הזאת מלבו. „האעשה את הנבלה הזאת, לעזוב את עמי ואת כל הקדוש לו, שכל כך אני קשור אליו בעבותים חזקים ולעבור אל המחנה ההוא הזר לי ולנפשי? האעשה את זאת מפני הנאתי החמרית? לא, לא! אי אפשר לי לעזוב את כל הקדוש לי מילדותי ועד עתה, שספגתיים אל קרבי, שהיו לבשר מבשרי, אי-אפשר!“

„אבל מה אעשה?“ — ומחשבה אחרת מתחילה להעסיק את מחו. לשים קץ לכל הפגעים והמצוקות, העניינים והמכאובים בפעם אחת. ללכת אל חוף הנהר ולקפוץ אל תוכו, ואז יבוא הסוף לבל... הוא מזדעזע, נפשו מתחילה לפרכם ולפרפר; הוא מתאר לו את נעימות החיים, את התבל היפה, ואת השעות המעטות המאושרות ביותר שבלה בימי חייו, ומתנחם על מחשבתו זו. ועוד הפעם באה השאלה הארורה וממרידתו: „מה אעשה לעתיד?“

נעשה סביבם רק — כאשר נודע לי ממקור נאמן —
 יתאששו ויתאמצו לעמוד כאיש אחד חברים, להראות
 לכל קהלות ארצנו, כי גדול כח העדה מכת יחודי
 הדקטטורים ואו יבירו וידעו אחינו כלם, כי רק ירכם
 כמעל הזה והאשמה הזאת על ראשכם תחול ורק
 אתם אחראים בעד כל תוצאות הדבר הזה.
 ג—7

בקהלת סטרי אחוז רסן הקהלה מין תקיף
 מהתקפים הנ"ל, אשר לו לחש בדוק ומנוסה, להסיר
 מעליו תלויות הקהל כעשותו דבר נגד רצונם. הוא
 קורא: "בשם החקים!" ומיד יאחזו חיל ורעדה את
 המתאוננים וברצונם או שלא ברצונם ירפו ממנו ויתנו
 אותו לרדות בהם ולהפוך פניהם כשולי קדירה. עתה
 כפי שמודיעים אותנו משם, יש תקוה, כי יסור עלו
 מעל שכמי הקהל. הנה המכתב שקבלנו משם:

סטריא. כל היהודים בעירנו ישמחו, כי עוד
 מעט ישאפו רוח דרור מממשלת ראש הקהל, אשר
 דכאם וירוצצם בעצם ידו הקשה והרספומית.

לא לעולם ימלך תקיף, גם עלינו נגה אור
 החפש ולא נתן עוד נפשנו למרמס תחת רגל מושל
 יחיד. ראש הקהל שלנו, כאשר רצה להראות, בי
 אך על פי רוח ממשלתו תהנהל עדתנו, בבא עת
 שאנשי עירנו קראו פה אחד, כי אין חפץ בו ובמעשיו,
 שמש הכף, בכדי להכריעם, כמדברו הנאווה, "אם
 נאמען דער געזעצטע!" עתה מעת שהתחיל לנפול
 ומתנגדו ינחלו נצחון אחר נצחון בשאלת הרבנות,
 פג מעמו ואפילו הציונים לא יפחדו עוד מפניו, בחומה"פ
 בא הנה הררשן ר' חיים כ"ץ יליד רוסיא ויבכש לשאת
 משא כבהכ"ג. כאשר נודע הרב לראש דקהל, דמה
 כי עוד כח בזרועו ומה גם ברברו בשם "החקים
 והמשפטים!" ויבא אל ביהכ"ג, "כשם החקים" סגרוהו
 ויעמיד שוטרים, לבלתי פתחו. אך לאשרנו הראוהו
 הציונים לרעה, כי ממה ממשלתו רפה וזעמו מאפע,
 ויפתחו הרלה והררשן נאם נאומו. — בשבוע שעבר
 היתה ישיבת ראשי הקהלה וכאשר דרשו מידו פרנסי
 הקהל לתת דין וחשבון, נאלם דומיה ולא ענה על
 כל שאלותיהם. עד שהפרנסים מרוב כעסם עליו
 חרפוהו ובכו וקלון עזב את האולם. סבת שתיקתו
 לא ידענו עד השבוע הזה. ביום א' שבוע זה קראו
 ראשי הקהלה לאספה את כל בני העיר, להועץ מה
 לעשות כראש הקהל. הגביר ר' משה שמערן והד"ר
 בענצשער גלו לפנינו תהלוכותיו בהנהגת הצבור
 ויראונו לרעה אך זלול בכסף העדה. עתה נודע לנו
 סבת שתיקתו. האספה גמרה בהסכמת אנשי עירנו,
 אם גם איזו מהמחזיקים בו נהמו לדרוש מאת נשיא
 קהלתנו להתפטר ואם לא יאבה, אז עד בית מועצת
 הממלכה יגיע הדבר, אם נציב המרינה לא ישמע
 דרישתנו ובחוקה יושל רה"ק מעל כסאו.
 ה-י-ש-ר-א-ל-י.

ע"ד השיחה עם מר גרינברג.

(סוף)

ה' ג"ב אומר, כי לדעתו לא יזיק הרעיון
 האוגנדי כלל להתנועה הציונית. אבל הלא המעשים
 באים ומטפחים על פניו ומראים בעליל, כי נזק גדול
 ונורא כבר גרמה לנו הצעת מ"א עד עתה ומי יודע
 מה הביא עוד בעתיד. מי גרם לנו, כי נפוז במחננו
 הרעיון הטריטוריאלי, האומר להרחיקנו מארץ אבותינו?
 מי הוליד בקרבנו ציונים הקוראים: תנו לנו ארץ אפילו
 מעבר לנהר סמבטיון, אפילו מעבר להרי-חשך, רק
 לא בא"י? הלא רק הצעת אוגנדה! רק היא הביאה
 פרוד כינינו, רק היא הביאה, לידי כך, אשר מעל
 הכמה הציונית יתנגדו לציון.

ואחרי כל אלה יאמר מר ג"ב גם עתה, כי
 דעתו לא יתנגד רעיון אוגנדה או טריטוריום אחר
 להאידיאל הציוני! העיני כל הציונים ינקר? או יכחיש
 את כל המעשים, שכבר נעשו לעינינו? לא לא אדוני
 ג"ב! הציונות והטריטוריאליזמוס צוררות אשה את
 אחותה, ואין מקום לשניהם במחנה אחד, לא ניכל
 לותר על כלום ולתת את דברינו לשיעורין, עד היכן
 מותר לשנות את הפרוגרם הבאולי ולהשאר בכ"ז
 ציוני, רק נשמור מכל משמר על מהרת הפרוגרם,
 ובל הנוגע בו, אם מעט או הרבה, אם גם כונתו
 רצויה, מעשיו אינם רצויים בעינינו ולא נוכל להשתתף
 עמו בעבודה יחד, "הכל או לא כלום!" זאת היא
 דרישתנו, וציונים לחציאין או לשליש ולרביע לא שמענו
 ולא נחוצים לנו כלל!

באנשי הקהלות בחזק יד, ישלו בהם לרעהם ולהועלת
 עצמם, ולדעת הקהל אין מקום. והרשות המדינית
 לא תמיד תוכל להכריע את מי הצדק וההתקפים
 האחדים יערימו לעור גם את עיני הממשלה באמונה
 של חנופה וצביעות. ע"פ רוב יתמכו התקפים בערמה
 את מפלגת-הממשלה, למען תהי ידה עמהם, לשלוט
 בקהלות נגד רצונן, ובה התפתחו שלטונות קהלות,
 אשר לא הנהגת צרכי הדת היא העקר להם, כי-אם
 הכח המדיני, הקשור בהנהגה, היד החזקה, שתקפים
 ידועים פושטים על הקהלות, להכריחן לרעתם ככח
 השלטון שבידם, וממילא אין צרכי הדת מהמלאים
 כראוי. אין חפצנו לפגוע בכבוד איש, אך על המצפה
 אנחנו עומדים ואת רפש הקהלות ננלה בלי חמלה,
 יכעם נא מי שמרגיש את עצמו נתפש באותו דבר —
 לדעת הקהל עלינו לתת מקום עכ"פ בעתון עברי.

מקהלת פרעמי שלא קבלנו "מכתב גלוי
 אל ראשי הקהלה", המאיר מעט את אופן
 ההנהגה שבה באור בלתי מרנין לב מאד. אין אנו
 יודעים את מי הצדק שם, אך השמע נא דעת הקהל,
 אולי יתבררו הדברים.

"אמנם, אומר בעל המכתב הגלוי, לא נתפלא
 לשמע ריב ומצה בין אחינו בערים הקטנות בגליצא
 בדבר מנוי רבנים. כל העיר הומיה, כל אנשי העדה
 יעזבו משלח ידיהם, והגיונם, שיחתם וכל מעינם רק
 בהשאלה העומדת להפטר, ואישה רעהו יריבו, אלה
 מצדדים בעד רב זה ואלה בעד זה. וכה יתרחק הפרץ
 ואש המחלוקת מהלקחה והדי למדורה לוחטת כל
 סביבה, לא החמול. דברי "מחלקת-לשם-שמים" כאלה
 אינם עוד מהחזיונות היקרים ברוב ערינו הקטנות. אך
 על זאת יתפלא כל איש, כי גם בעיר גדולה לישראל,
 בעירנו פרעמי, ש'ל, תוכל שאלה כזאת להיות לאבן
 נגף ולמכשול לכל אנשי עדתה, ומה הגדל עוד
 ההשתוממות, כי רק ראשי הקהל ודוקא מהנאורים
 כביכול, רק המה יפיתו ריב ומרדן בין בני העדה, כי
 רק בחירי העדה, אשר בני הקהלה הושיבו כראשיהם
 להיות לשומרי שלומם וטובתם, הנה הם קרבות יחפצו
 ובין אחים יפירדו. ועתה אדוני היקרים, ראשי קהל
 עדתנו! לא איש ריב אנכי וחלילה לי לדבר אתכם
 קשות, אך אנא לכו נא ונכחה לפני קהל הקוראים,
 הרשוני נא ואודיעם את אשר יעשה במקומנו וישפטו
 הם את מי הצדיק, ואהם, קוראים נכבדים, לכו שמעו
 לי ואספרה כאזניכם את כל ונכחתם. — זה כעשר
 שנים נקרא נקרא הרכ"ה" ר' משה מייזל ש"ן
 הרב ה"ג האב"ד פה"ר חנניה ליפא מייזלש זצ"ל,
 לכהן בתור אב"ד בקהלתנו כמקום ה"ג ר' יצחק
 שמעלקים שליט"א אחרי אשר עזבנו וישם את כסאו
 בעדת לבוב. ואם אמנם בחירתו לא ישרה בעיני
 אחדים מראשי הקהלה בימים ההם ולא חשבוהו לרב
 מטעם שלטון העדה וגם לא קבל שכרו טקופת הקהלה,
 אך אחרי יואם, כי רצוי הוא לרוכ העדה, נחו ושקטו
 ולא העירו את השאלה הזאת. אולם כעת האחרונה
 קמו אחדים מראשי הקהלה ויביאו את השאלה על
 הפרק וירעשו הלבבות והרבינה הדעות ואין נחה. אך
 ידוע ידעו ראשי הקהלה, כי לא תצלח בחירת רב,
 אם יתנגד רוב העדה, לכן מצאו לנכון לפניהם, לקרוא
 למורשי מפלגת היראים, לעשות עמם חיזה ולכרות
 עמם כרית שלום כדבר בחירת רב שני לפי רוחם
 הם ולקבוע שכר שניהם ולהקן משמר וסדר בנבול
 שלטונם וכדומה, וגם אמנם נערך ספר הכרית, נכתב
 ונחתם בחתימת ידי נשיא העדה וסגנו. שבועות
 עברו, ירחים הלפו באין דבר מפריע המנוחה. אך
 פתאום נשמע קול, כי נהפך לכך ראשינו ובריתם
 יפרו, ויאמרו להביא את רבם בחזק יד ולהרכיבו
 לראש כל העדה מבלי פנות אל דרישה רוב אנשי
 העדה, נגד תוכן הכרית ונגד רגש צדק ויושר. ועתה
 אדוני ראשי קהלתנו! הנה מרחוק א"אה, איך הרבה
 המשממה והגבר שנאת חנם בעדתנו לבשנתנו ולחרפתנו
 לרגלי הדבר הזה, כמו חי יתיצב המראה לנגד עיני,
 איך תרד עדתנו פלאים לרגלי המצב המעציב הזה.
 ואנכי, אשר מרחוק אעמודה ואביט על כל הנעשה
 פה בלי התענינות כ"כ גדולה, אנכי אוכל להעיד, כי
 רק אתם הסובותם בכל אלה, באמרכם לבגוד בכוחריכם.
 הלא עליכם לדעת, כי גם הרב, אשר בו השימו
 עינכם, גם הוא לא יחוש לבוא לקהלתנו, בראותו את
 המצב הפרוע בהוכנו וכירעו, כי גם אוהביו מאו,
 למרות רצונם וחפצם מנגד יעמודו למראה העול
 הנעשה לרבים מנכבדי עירנו, בהתעולל כמו בכבוד
 משחק. לכן אדוני, בזאת הבחנה, אם רק האמה והצדק
 לנוכח פניכם, כי אז הגידו נא נגד כל עמנו וגלו
 את דעתכם, מה חפצכם, ואולם אם החרש תחרישו,
 אז לא יבישו אנשי העדה בשובה ונחת אל כל אשר

ביד רמה. הכולגרים, שהם הרוב במקדון לפי דבריהם,
 דורשים לכונן שם ממשלה אוטונומית תחת חסות כל
 הממלכות הגדולות והם מקוים, כי בסוף תסב המלוכה
 להם; הסרבים דורשים לחלק את מקדון, לתת את
 החצי המזרחי לכולגריא ואת החצי המערבי להם,
 והיונים דורשים לתת את החלק הדרומי על חוף הים
 ליון ואת החצי הצפוני לכולגריא. האלבנים במערב
 טורקיא, גם הם הרגמו ידם ויאמדו להקדע מעל
 טורקיא, אך לבל המרירות האלה לא תשים ממשלה
 טורקיא לב, הוא בוטחת בעמים המורדים עצמם, כי
 האחר יפר את עצת רעהו. הסרבים והיונים לא יתנו
 את הכולגרים לנחול את מקדון והכולגרים הורגים
 בשני העמים האלה וממעטים אותם וגם אלה יעשו כן
 והממלכות האדירות מצדם לא תתננה לקרוע את
 מקדון מטורקיא, כי הן כלן לומשות עין זה כבר על
 הארץ הטובה ההיא, והן מקויות לרשתה לעת מצוא.
 אך המרירה, שלא התן את מושל טורקיא לישון, היא
 המרירה בערב. בהיות ארצות ערב ביד הטורקים
 נחשב השלטן העותומני בקונסטנטינופול למלך המלכים
 המחמדים, לכליף היושב על כסא מחמד נביאם, בי
 ערב היא ערש המחמדים ושם קבר הנביא וכל
 המקומות הקדושים וכאשר הקדע ערב מטורקיא יפנה
 הודו והדרו של השלטן ויהיה כשלטן מאראקא.
 והמרירה כערב גברה מאד ותתפשט בכל חצי-האי
 הגדול כרוסיה האירופאית. גם השבטים הנסתרים
 במדברי ערב הפנימים משתתפים במרירה ולכלם כלי
 נשק וכל צרכי מלחמה וכבר כבשו את כל הערים
 בדרום ובמערב ערב וישמידו את כל חיל הטורקים
 וב"ח גדודים עברו אל המורדים. עתה הם נגשים
 לכבוש גם את מכה העיר הקדושה. כראש המורדים
 עובד הנסיך מחמד יחיא, המתוים לזרע מחמד עצמו
 ובבודו גדול בעיני כל המחמרים. כבר המליכוהו לכליף.
 והשלטן אינו שוקט, הוא שולח עתה חיל חדש, מאה
 אלף איש בספינות, להלחם במורדים. עתה תהיה
 טיהמה גדולה בערב, וישם עתה שרב גדול נגורא,
 שיאכל את החיל יותר מאשר האכל החרב. בין חיל
 המורדים נמצאים גם הוואאביטיב, האוחזים בדת
 ישראל ולא נודע אם יהודים הם או לא.

על המצפה.

מרפש הקהלות.

הרבה עמל ותלאה, כעס והמרורים ישבעו
 היהודים בהרבה קהלות גליצא מהגרת יד אחיהם,
 התקפים האחרים, אשר מאין השגחה עליהם, יתעמרו

הד קול אושה דקה, עצובה, מלנכלית ומדכאה.
 מהרוכס הוא מעל מקומו ונגש אל הנהר. דממה
 מסביב. עתה אין כל ספק בלבנו, כי צריך ימוכר
 הוא להוציא את מחשבתו לפעולות.

הוא פושט את מעילו, מסיר את מוגבעתו
 ומתכוון לקפוץ אל החמר השחור המתנועע לאט מתחת
 רגליו. איזו תשוקה תבענית תוקפתו להתבונן בפעם
 האחרונה בטבע היפה. מטסתכל הוא בשמי התכלת
 הכהירים. באופק האין סופי, הכוכבים נוצצים ומוזחירים
 כמו רומזים הם אליו... וישם כצד הדרום מהנוציץ
 כוכב אחר גדול, העולה באורו על חבריו הסובבים
 אותו. ופתאום נזכר באיזה דבר. הוא זכר אותם
 הערבים היפים והנעימים, שבלה לפני שנים אחדות
 התה כפת השמים כימי שלוהו, זכר את קסמם של
 אותם הלילות הנחמרים, שגם אז רמז לו הכוכב הגדול
 כמעל כמו לוקח חלק בשמחתו וענגו...

הוא זכר את הנפשות הקשורות אליו, ושפתיו
 דובכו בלחש: "מה נעימים הם החיים!"... ותקוה
 מעוררת החלה להניץ בעמקי נפשו. במהירות רבה
 הוא לוקח את מעילו ואת מוגבעתו ושב הביתה.
 ובדרכו חשב: ובכל זאת, יפים ונעימים הם

החיים עם חלופיהם! — — — — —
 פרנקפורט ע"מ. ש. א. קייידנסקי.

ימי הקונגרס השביעי ממשמשים ובאים. עוד מעט עלינו לכוון צירים, אשר בידם נמסוד עתותי הציונות ועתידותי. גדול הוא ערך הקונגרס הבא מכל הקודמים לו — מלבד הראשון. במחננו מביבה נוראה, רעות מתנגדות וזרמים שונים בתוכנו, ההסתדרות רופפה, הפרוגרמה הלוויה בשערה, וכל קיום הנועתנו הלוי בזה, אם נמצא את הפתרונים הראויים לכל השאלות הגדולות והנכבדות, העומדות על הפרק ולא נטה מני אורח. לבן ידעו נא הציונים ככל מקומותיהם את אשר לפניכם, ואל יקבלו שקלים רק מידי ציונים נאמנים, העומדים על בסיס-הפרוגרמה הבזילית במלואה, ולא יתנו להתנגב אל הוך המחנה להצבעות, השמים מסוה הציונות על פניהם, למען ילחמו בנו בתוך המחנה, בעצת אחד מעסקנינו הנדולים שבנו הטוב של ה'ג'ב. נהיה זהירים מאד מתת חרב כדי מהנגדינו להשיג רוב רעות באמצעות השקלים ולא נקבל ממי שהוא, אלא מאנשים היודעים לנו כדעותיהם ואינם חשודים בעינינו והעקר ידעו נא אנודותינו כמי לבחור לצירים ואת מי ישלחו לפניכם. לא את מי שיש בידו די כסף להוצאות הדרך, לא את מי שיהיה במקרה באחד ממקומות הרפואה ואגב אורחא יסע גם באזילה, כ"א באנשים יודעים לציונים נאמנים, היודעים את כל מהלך הנועתנו ואשר עוד לפני כואם באזילה ידעו את כל הנעשה בעולמנו, את מענות כל הצדדין, ובכר נקבעה בלבם רעה ברורה ולא ימשכו אחרי הכמחות שונות ושיחה נאה, רק מטרם לנגד עיניהם וממנה לא יטו ימין ושמאל. ועל הצירים, אשר ילכו לפנינו, לחשוב ולהתכונן ככל האחריות המוטלת עליהם. ידעו, כי עתותי כל העם בידם, וגורל כל הציונות הלוי במאמר פיהם. לבן לא יטו און לשום הצעות שונות, אשר ירחיקנו אף רגע אחד מציון משאת נפשנו, אפילו אם תבוא ההצעה הריא מגבוה עם הכמחות מהכמחות שונות. יזכרו נא, כי תחית הלאום וקיום היהדות אפשרים רק על אדמתנו ההיסטורית. דק שם יפרח הרוח-הלאומי והדתי, וכל הדרכים, אשר יובילנו שמה לא בדרך ישרה, רק בדרך עקלתון, בחזקת סכנה הם וחלילה לנו ללכת בהם! קרוב מאד להאמין, כי אם הרצאת האכספדיציא של מ"א היתה באופן שלילי, אז יבוא ה'ג'ב ויצליחנו בהצעה אחרת המוכנה בצלחתו, אשר "לא הספיק הזמן" לדון עליה מראש, ואשר "לא יספיק הזמן" לחכות עד אשר יתיישבו עליה במתינות ורק נחוצה החלטה על רגל אחת, ואז על הצירים לדעת חובתם לעמם ולרחות הצעה זו בשתי ידים ולא לתת מקום גם לדון עליה. הקונגרס הששי הוליד את הפירוד בינינו, ועל הקונגרס השביעי להשיב את האחדות למחננו, אך אחרות ציונית ולא אחרת. על הקונגרס הבא להשיב כבוד הציונות למקומה, ולברר, כי דק בשם "ציון" ידגלו הציונים, ורק היא המטרה האחת, אשר אליה ישאפו בכל לבכם ונפשם כל עוד רוח בקרבם ולא יטו מהמסלה הישרה המובילה למטרה הזאת, אף בחוט-השערה, לא יחפשו לא "לינת לילה", לא "דירת ארעי", לא "קולוניות לדוגמא" ולא "עסקים טובים", דק המטרה האחת לנגד עינינו, לבונן בית נאמן ומקלט בטוח לעמנו בארץ אבותינו וכל הרוצה לנטות ממטרתנו זאת הצרה, אין לו מקום בהסתדרותנו ולא נוכל לעבור עמו יחד במחנה אחת, וע"ב מוטב, כי נפרד ונהיה לשני מחנות, העובדות כל אחת לעצמה לפי דרכה ושיטתה כמנוחה ושלוש פנימי, מאשר נהיה למחנה אחד עם זרמים שונים מתנגדים ול"ז מן הקצה אל הקצה, אשר זה יגרום רק להרבות ריב ומדון, להשבית השלוש והאחרות ולהפריע עי"ז כל עבודה פוריה ולהזיק להנועתנו באופן מכהיל. אם יקמן עי"ז מספרנו בכמות, אך תחת זה נתחוק ונתאמץ באיכות, כהיות מטרה אחת ודרך אחד לכלנו. זאת היא חובת הקונגרס השביעי. לשבר בעריש יאהר לבוב.

הלוקסוס.

ימי האכיב הם ימים, שכל הבריאה חפצה להתנאות ולהתגאות בהם, ימים שכל היקום חפץ להתקשט ולהתפוח, כל גו מתאמץ ללבוש פאר והדר, שכל

צבעים, משי ורקמה, ובפרט הכנות. מי יתנה את הפאר וההדר, אשר השאינה אלה על גביהן! בנות ישראל מצוינות הן ביפי מעמפיהן ובברק עדיהן, הלוקחים שבי כל לב, יותר מכנות שבנינו מעמים אחרים. שערנו כנפשכם, כמה אלפים נשקעים במצולת המארה מדי שנה בשנה! כמה דמים מקריבים אחינו על מזבח הלוקסוס! כמה מאחינו עתידים ליום תוכחה וצרה, בשביל המתרות הארה, האוכלות משמן בשרם כמסוס נוסם. ולוא הפסד ממון בלבד הסבה לנו התפרצות הזאת, אפשר היה לעבור עליה בשימת יד לפה, לבלתי בכס לעין השמש בתמינו אלה. אבל מלבד ההפסד ננחול כזה גם שטנה ומשטמה מן העמים, אשר אנחנו בתוכם. המנהג המשחה הזה משים אותנו לשמצה. חובה על כל מי שהיכולת בידו, למחות, לפקוח עיני העברים, למען יראו המכשלה הרובצת לרגלינו בעבור הלוקסוס הזה. ציורו לבס בנפשכם מין שיחה כזאת עם פקיד כבית הלואה אחד — מעשה שהיה בי — וממנה תוכחו לדעת, האר פנינו בנוים בשביל הלוקסוס השורר בקרבנו: "מכיר, אומר הפקיד, באמת עם נפלא אתם מאד ונפלאים גם מעשיכם". "מה זה ראית על ככה, שואל היהודי? אנכי בידוע לך, השיב הפקיד, הנני פקיד בית-הלואה ותחת ידי עובדים ושבים המון כהבי-בקשה, אשר יגישו שואלים, בדבר הלואה כסף ורובם של יהודים, כהבי בקשה בעד הלואה של מאתים או שלש מאות בתר, רובם כראשיתם נדחים ממעם הדירקטור כתואנה, שהערב אינו מרוצה או הלוח אינו איש אמיד וכדומה. יעברו שבועות אחדים, השואלים רצים תדיר אל בית-הלואה, ומחדשים בקשותיהם, ובמובן הדבר עולה להם בהוצאות יתרות, ומקיים הם בעינים צופיות לעת רצון, אשר המנהל יעתר לעתירתם, לאחרונה נעתר המנהל, והם מקבלים את הכסף. לא פעם הביאונו יהודים לירי הרור רע על המנהל המכנת הגלי האנשים לריק, לא פעם דמיתי במצפוני לבי, האומללים האלה דורשים הלואה כסף לצורך הנהגת מסחרם מקור כלכלת ביתם, והמנהל דוחה אותם בכל פעם, ומעכבם ומקפח פרנסתם. ומה מאד השתוממתי כראותי את האנשים ההם, אשר שלושם כהתו דגליהם, לבקש משאת מאומה וגרמו לי אנתח לב, האנשים האלה כפגעו בהם כיום השבת בלכתם לבית התפלה, כלם מלובשים פאר והדר, כאנשים בעלי הון רב, ונשותיהם! על דברתי, כי לא אבזב, נשותיהם בלן מקושמות בעדיים, טבעות, נזמים, אצערות, שרשרות משובצות אבנים יקרות במלואותן, בלן נוצצות מברק ניצוצי הכשיטתן. ערך העדיים האלה עולה למאות רבות. בראותי זאת נבהלתי. כסף הם ליום להחזקת מעמדם בחיים, ועדיים האלה מה טיבם?" לשמע הדברים האלה אדמו פני מפני האמת הבולטת. ואען ואמר אל הפקיד: אדוני! אבל העדיים האלה לא משלהם הם, כי אם מאבותיהם אלה להם, אשר קבלו לנרונאי". "ואם אבות אלה, כנראה, אנשים אמידים הם, שאלני הפקיד, מדוע לא ילכו כסף לבניהם, ולא יצטרבו בניהם לכתת רגליהם בכתה-הלואה, ולחבק ידי זרים?" "גם אבותיהם לוו באשר מצאו עניתיו. — אם בן למה זה לבס? אשנה שאלתי — למה תקנו עדיים כלי כסף? והכשימים בלי מחיר? אם כסף כמזומנים אין לבם, מתרות האלה המרהיבות את העין ונותנות טינא בלבנו ולחרוש עליכם רעה ומחשבות און, מה טיבם?" לא אבחר, נמצאתי בשעה זו כהלום רעם, נדקר בכחרב, נצחתי הפקיד הזה, לא היה בלשוני מלה להשיבו, שפתי לעו ולא מצאתי און לי לענותו, ואם נבונים אתם, אדברא, החישו לי מענה יאדע מה להשיבו! אבל אדמה, כי התשובה הנכונה היתה, לו המיבנו מעשינו.

אליה דאויד אווין.

הפרעות ביהודים בדוסאט.

העירה הזאת בליטא פלך קאוונא, המונה בתוכה כשש מאות וחמשים משפחות עבריות, היא אחת העירות הנדרות, אשר אין שם להן על פני חוץ. הפרעות, אשר היו בה כחג הפסחא הרוסית, תפרסמנה

ענה את שמה בעולם יחד עם כל רעותיה הכבירות הלא מעטות ענה בעולמנו! "קשינוב במהדרה חרשה" — אלה הן המלים אשר תעלינה מבלי משים על לב כל הבא אל העירה ורואה את התרם והחרבן הגדול, אשר החיה שבארם עשהה בה לעיני השמיש... הכל ימצא בה: מוחות נפצעים, ידיים שבורות, צוארים שחומים למחצה וסתרם נפצעים מכל המינים, והרוג אחד, בעל לאשה ואב לבנים ששה; גם מבול של נוצות ככל הרחובות, הגנות וראשי אילנות, שברי רהיטים, בלי בית שונים וכל מיני הסחורה מן ארבעים החנויות השדורות, המתנגלים כרחוב משחיתים, שבורים, מפוזרים וקרועים. אנשי העירה התפרנסו עד כה מן האויר. גם המשפחות האחדות, העשירות בערך, חיו בשלוש את שבניהם האכרים הליטאים ולא ידעו את המתרקם עליהם בסתר. כמו"ש, ליל הראשון של הפסחא שלהם, בשעה י"ב פרצה תבערה כשבונת הנוצרים. חכרת המכבים המתנרבים אשר ליהודים הושיטה להם כרגע את העזרה הנחוצה. אך האש אחזה כרגעים אחדים בכל השכונה, וכעשרים בני-יעץ עלו על המוקד. ביניהם גם ששה בתיים של אחינו, אשר יושביהם היהורים יצאו מהם נקיים. בכקר הוציאו קול, כי "היהודים" הכעירו את הבערה, ובכן — הכו! זקני האכרים, אשר לבס לא נהנם להאמין ככה על שבניהם היהודים היושבים בשלוש אתם, הציעו, כי נכבדי היהודים ישבעו לפני הרב, שאינם יודעים מאימה מזה. מ"ו איש נשבעו ככשתם לפני הרב ובמעמד השומר, מלובשים במלית וקיסל. ואחרי כל אלה האמינו יושבי העדה, כי יא יאונה להם כל רע מאת שבניהם השקמים. אך למחרת כצאת החוגנים מבית הפלחם, החלו להתגדר ולהתנפל בחיות טורפות על החנויות הסגורות והבתים להשחית ולהשמיר ולאבד. והיהורים חקו את מעשי אחיהם בקישינוב ויתחבאו במרתפים ועליות ורפתים וייצאו מן החרבים על מעשי הפורעים העושים כאמונה, ובצקון לחש התפללו על חייהם כהפקירם את רכושם-דלותם על ירי המשחיתים העובדים במוץ. בבית עץ בעל שתי קומות, עמדו תשעה גברים על היציע, כחשכם לעמוד על נפשם. בשמעם את קול צעדי הפורעים על המדרגות המובילות מן החצר, התיצבו על יד המבוא מזוינים במקלות ובאקדח, ולא התבוננו אל הפורעים, אשר עלו בסולם אל היציע מצד הרחוב, אשר כאו להם מאחריהם ויקיפום מכל עברים. את ה' יצחק באראן, בע"ב נכבד בעיר, איש גבור וחזק ככן מ"ה שנה, השליבו מעל היציע אל קרקע הרחיב, אחרי פצעם את מוחו כממיל ברול, והפורעים העומדים ברחוב גמרו את מיתהו, כשחטם אותו כגרון. ואה אביו הזקן ושני אחיו הצעירים, בני כ"ב וכ"ד שנה, פצעו כראשם וכצוארם פצעים אנושים מאד וחייהם מוטלים כספק. ועוד אח אחד נפצע פצע קל כראשו. ויהר האנשים קפצו בעד החלונות ויצילו את נפשם פצועי יד ורגל. בבית הנזכר נמצאה גם ספר-תורה קרועה ומגוללה כדמים. — כפי הנראה היו הפרעות מסודרות מראש. אך היהודים לא היו נזהרים. מצב העירה נורא עתה מאד. מלבד העניות הנוראה, אשר כל יושביה נמצאים עתה בת, עוד סכנה גדולה מרחפת עליהם כחמת ההמון הסוער על היהודים המתאוננים עליהם לפני שר המחור. "הצפה".

מטבח בויטומיר.

אמר אמרתו, כי אחרי שימי הפסחא הרוסית עברו כמעט בשלוש לא נראה עוד רע ושמועות רעות לא יבהלנו והנה בא אשר יגורנו. השינו צוררנו את מאוים ורק הודות לאמץ לב היהודים, שהתחילו לעמד על נפשם לא יכלו לבצע את אשר זממו. המטבח היה בויטומיר, העיר הראשית בוואהלין. אין עוד ידיעות ברורות. אבל גוראות היו שם, העיר נהפכה לשדה קמל. "הצפירה" מודיעה משם לאמר: כמכתב אחד, שנכתב בשעה 3 בלילה, אור ליום ב' מצאנו בין יתר הדברים את הפרטים האלה: הפרעות החלו ביום השבת שעבר בשעה החמישית אחר הצהרים כחלק העיר פאלעווקאיווקא. חבף כאו רבים

בעד אנשים, שאינם כלל אוהבי ישראל ואינם מתנהגים עמהם כמדת הישר. להיות בלתי תלויים בדעת אחרים הם מצוים את היהודים, אבל להכריז אחרי דקטורים אחרים, המדמים, כי כבר בא עתם לתחול משרת כבוד — זאת היא מלחמת מצוה של אנשי הישר האלה. עשרה מנדמים יש לסוחרים הקטנים לתת ולדמוקרטים אין רק דקטורים למלאות ידם בהם ואף לא סוחר אחר. בעה"כ.

לכב. בהשדלות מר ראזענבלאט יסדה הח' "אחיה" בעירנו קורם עברי חנם אין כסף בשביל כל בני העיר. היא הוציאה גם בסף לתכלית הנעלה הזאת והתעמל להשיג רשיון מאת לשבת הקהל, לערוך את הלמוד כחדרי בית-הספר העירוני העברי והלמוד מתנהל תחת השגחתה. עד כמה היה צורך בקיום עברי חנם בעירנו, נוכל לראות מזה, שבמשך ששת ימים, נכתבו סאה שמונים ושלשה תלמידים ותלמידות. הקורם נחלק לחמש מחלקות: שתי מחלקות, שבהן תלמדנה חסשים נעורות, נמסרו לבית הספר "תנוך לנער" על ידי מר שווצמן וועקסלער. והמחלקות האחרות, שתיים מהן תלמדנה בחדרי בית ספר העירוני; את המחלקה הגדולה יורה מר ראזענבלאט והקטנה מר שפינעל, והמחלקה השלישית, אשר תכלול את אלה שכבר יש להם ידיעות בש"ע, תלמוד כבוד מיוחד אשר לח' "אחיה" שש פעמים בשבוע: שלש פעמים בשבוע יורה מר פֶּרְנֶקל דקדוק ורה"י, ושלש פעמים בשבוע יקרא מר ראזענבלאט מן הספרות היפה. בשבת העברה היתה פתיחת הקורם כנאום יפה של מר אשכנזי, וכיום הראשון היה השעור הראשון. כבלל הננו רואים, כי החפץ גדול ללמוד שפתנו! בלס באים אל הקורם שמחים, כמו אל חגיגה נהדרה. N.

מכתב מרוסיא

האלוואניסק נוב. פארד). הבטחתך אדוני העורך, להודיע את קוראי "המצפה" את הרושם, שעשתה עלי ארץ מולדתי בשובי אליה אחרי השנוי, שנעשתה בה בשנה האחרונה. והנני מקים כזה את דברי ואספר את אשר חזיתי בכמה ערים, שעברתי בהן.

עודני במרכבת מסלת הברזל המהתי על חפש הרבור, שכבשו להם כבר אנשי רוסיא, מכלי אשר יוכל כל פקיד ושוטר וקוזק למחות בידם. חפש הרבור גדול ועצום כל כך עד שלא היתתי מאמץ, לולא שמעו אזני ברוסיא עצמה, סר צלה של ממשלת הבניה והזון ודי לה עתה להשמר מפני מרידה כמעשה, למרידה ברבור במעט כבר הסכינה ואינה יכולה עוד לעמר מפני המתפרצים. מה השתוממתי בשמעתי במסלת הברזל אנשי צבא, הנוסעים למאנדרשור, מדברים זה אל זה: "פֶּאָנִיעַ לא יזכה, כי אלך להלחם בעבורו". אחרים אמרו: "מי יתן שיבאו היפנים גם לוולאדיוואוס-מאק!" — איככה, שאלתי את אנשי הצבא, לא תיראו לדבר דברים כאלה בגלוי? — "למה זה נירא, ענוני, יותר מאשר לוולאדיוואוסמאק לא ישלחוני". מחוות כאלה ראיתי בכל מקום עברי ואכרך: ברוך משנה עתים!

כימי החג הראשונים הייתי בעיר אָמֶאן (גוב. קיוב). בלבתי בחיץ ראיתי מודעות דבוקות על הקירות ורכים עומרים וקודאים. נגשתי גם אני ואקרא, כי איזה רופא יררוש בהיכל התיאטר על אדות החלירע המתפשט במזרח רוסיא והשמירה מפניו. לא התעצלתי ואלך שמה. בהיכל התיאטר מצאתי את הרופא דורש והמון עם רב ממלאים את ההיכל ועל היציע עומדים צפופים פועלים סוציאליסטים, פתאם נשמע קול יריה ומעל היציע המטירו פרוקלאמציות מכריות מרידה ובל האנשים, שעמדו למטה בסו כהן בעל בשלג. שוטר עמד נכון וירא מי הם המשליבים ויעל ויהפיש אחד מהם ויוליכו אל בית המשפטי. כל הפועלים רדפו אחריו ולא נהנתו להוליך את חכרם. ויעבור פקיד-צבא ויעזר את השוטר כחרבו. אז נגש סמירנט אחד ויך את פקיד הצבא באבן. מיד באו חבל שוטרים ויתפשו את הסמירנט ותהי מלחמה בחיץ בין הפועלים ובין השוטרים. קץ הדבר היה, כי הסמירנט נצל מיד השוטרים ורק משליך הפרוקלאמציות לבדו היבל אל המשפטי.

בכאשוואמע (גוב. פארדאל) כרחו כשבת שאחרי החג כל נשי היהודים עם ילדיהן מן העיר, כי האכרים אמרו, כי יחריבו ביום א' את כל העיר. אך ביום א' כאו אנשי צבא ויצילו את העיר.

בפורענויוקע (גוב. פֶּאָרְדָל) ירו המון אל בית יהודי כעד החלון ויפלו חללים איש צעיר ואשה. האשה מתה אחרי עשרה רגעים והאיש מפרפר בין החיים והמות.

בבאלטא (גוב. פארדאל) נקשו הקצאפים לעשות פרעות ביהודים. אך לכות הפקידים טובים

נצחו במלחמתם זו, אם לא את סדר המדינה בגליציא, עב"פ את דעות הטובים והישרים. לעשות את האצילים לכא-כח העם היא עולה לפי דעת כל איש, שיש מעט רגש ישר בלבו, לפי שיש לאצילים תביעות מיוחדות מאת הצבור. אבל הנה קמה בשנים האחרונות מפלגת מיוחדים אחרת, שמחלקים להם את כל הבור והמשרות היפות, שיש לעם לתת נבחריו, הלא היא מפלגת הדקטורים. גם לאינפליגנציא ישנן תביעות מיוחדות מאת הצבור וצרכים מיוחדים, כמו שיש לאצילים וכמו שחמא גדול הוא נגד הישר, הגזול וזכות המשבילים האלה, שהרבה עמלו בנעוריהם להגיע למדרגתם בתוך החברה, כן חמא עוד יותר גדול הוא למסור את כל נורל העם בידם ולעשות רק איתם לברם לכא-כח העם בכל מועצה ופרלמנט. אם בשביל הפרינציפ נלחמים הדמוקרטים והסוציאליסטים, הרי הפרינציפ הזה שייך גם במסירת כל העם הפשוט בידו דקטורים אחרים לשבט ולחסד. ע"פ הפרינציפ הזה על העם לבחור לפדלמנט ולכל מועצה רק אנשים מקרבו ולא אריסטוקרטים ולא שום אדם, שיש לו תביעות מיוחדות מאת הצבור וביחוד לא אנשים, שאינם שייכים לאותם הנאי החיים ואינם משתתפים בחיים הפשוטים של העם. הנה עת הבחירות בעירנו למועצת העיר וכנהוג פה קמו גם עתה אפטרופסי הצבור: הדמוקרטים והסוציאליסטים וירחמו על העם המדוכא לפי דעתם תחת יד המפלגה השולטת ובכרוזים גדולים ונוראים ובקריאות "שמע ישראל!" ו"מלחמת מצוה" הם אומרים להפשי את העם בלבם ולהשתים לרעתם. הרואה הזר יוכל לדמות, כי גולנים הפשו את השלטון בקראקא, כי רשעים ימשלו בצדקים לרע להם, כי איזו אריסטוקרטים יושבים במועצת העיר ומדבאים את העם ורק הסוציאליסטים והדמוקרטים יכולים להצילו מירי עושקין, אם רק ישתתפו הבוחרים היהודים, כמלחמת מצוה"ה. הירעתם אחינו מה היא המצוה? זכרו מה הם מעשי הסוציאליסטים בשביל היהודים ומהו ישרם במועצת העיר ותרעו. כוויין הסכימו הסוציאליסטים במועצת העיר להצעת האנטיסמיטים לאסור את השחיטה. ובמועצת הממלכה חתם דאשינסקי, גואל ישראל" תחת אינדפליציא לאסור את המילה ליהודים ובכל עת מציא מתרעם הוא במועצת הממלכה, כי האצילים ישכירו נחלותיהם ליהודים. הסוציאליסטים נוהגים לכל עם ועם לעשות לו ארגוניציא מיוחדת בתוך הארגוניציא הכללית ורק ליהודים שבתוכם הם ממאנים לתת את הזכות הזאת. זהו ישרם, וזהו צדקתם של מתקני עולם אלה. עתה כבר התקררה מעט התלהבות יהודי קראקא למושיע העם דאשינסקי, כבר הכיר, כי הבטחתו לא נתקיימו יותר מהבטחות אציל פלוני וקאפימליס פלוני. עתה נפקחו כבר העינים, יודע היום כל יהודי, כי כל פרי ההתלהבות היתרה בשביל דאשינסקי לפני שמונה שנים היה — רק שוד היהודים וזות הונם ככל גליציא המערבית, ולמלחמה בשביל מפלגתו יקראו מתעי העם "מלחמת מצוה"!" בלתי תלויים" קודאים את עצמם היהודים הנמשכים אחרי הדמוקרטים והסוציאליסטים. אבל ראו נא את רשימת קנרדיטיהם, שהם מציעים לפני הבוחרים, בלס דקטורים מיוחדים, 1300 סוחרים יהודים קטנים ישנם בקראקא ואתם יצו ה"בלתי תלויים", לבחור רק בדקטורים, המפלגה המיוחדת החדשה כערים. האין בכל הסוחרים היהודים אנשים, הראויים להיות כאי-כח חכריהם במועצת העיר? או האם רגש ישרם של מתקני העולם אינו מתעורר בנוגע ליהודים? אם כן איזו זכות יש לאדונים האלה לדרוש מאת היהודים ללכת אחריהם וכאיזו זכות הם משתמשים במליצות האימות, "שמע ישראל!" ו"מלחמת מצוה"? האמנם מצוה הוא, שרק דקטורים מיוחדים — הרחוקים מרוח הסוחרים היהודים ברחוק ישרם של הסוציאליסטים ממוסר היהודי הפשוט — יהיו באי-כח היהודים הפשוטים במועצת העיר? ולעמת זה נראה נא את רשימת הקנרדיטים של היעד הקונורוואמיווי, שם נמצא קנרדיטים ממחלקת הסוחרים, בהסוחרים הנכבדים ה' נחום וואסער בערג וה' עמנואל מירטענבוים וה' שאול לאנדא, אנשים פשוטים ועושי חסד בכל עת החיים עם העם ויודעים צרכיהם. ה' וואסערבערג הוא חביב לכל המפלגות, הוא משכיל עברי ודורש רק טוב לעמו. הוא פעל הרבה מאד בועד התמיכה של גולי רוסיא והוא עוסק תמיד בענין תמיכת עניי היהודים מקופת העיר באמונה. מאנשים כאלה יש לכל סוחר יהודי לקנות השתדלות אצל הרשות, בעוד שיש דקטורים, שבבוא אליהם בוחריהם, לבקש מאתם השתדלות, הם עונים עזות: עתותי יקרות, שלם לי ואלך! ע"פ הפרינציפ הדמוקרטי הן ליהודים לבחור אנשים מקרבם; ביועץ-העיר בר' מאשל שמעלקים כודאי יבטח הסוחר היהודי יותר מאשר בדקטור, אשר בשם הדמוקרטיות הוא רוצה לפסיע על דאשי העם ובשם "מלחמת מצוה" הוא מצוה להלחם

מהצעירים ותעלה בידם לפזר את האספסוף. ביום הראשון נאספו אכרים רבים כהמון עצום מהכפרים הסמוכים, מוזינים במקלות ואבנים ויתכנסו להרוג ולהשמיד. הפוליצימיסטר, שמהר למקום המעשה, בקש את ההוללים להתפזר, אך איש לא שמע לו ויחלו להתנפל ולשרד. לא הועילו גם התנוני ההגמון, אשר השתדל להשפיע על ההמון בדברי מוסר. אז התחוללה מלחמת דמים בין המון ההוללים והיהודים, המגינים על עצמם. היהודים עמדו על נפשם באמץ לב וברוח ככיר. כראות ההמון את ההתנגדות הנמרצה מצד היהודים ויסג, לחלק העיר פארדאל, מקום משכנם של היהודים העניים וירכו שם להחריב ולהשמיד. אכן גם שם באה ההננה העצמית והלחם בתקף ובמסירת נפש. שבעה מהיהודים המגינים נפלו חללים והרבה נפצעו.

גם בוויניצא בפארדליא היתה מלחמה בין נוצרים מתהוללים וכינהודים והאחרונים נברו ויגרשו. כיעקאטערינאסלאוו היו פרעות נוראור.

הקונגרס השביעי. הדבר כבר הכרע, הוסרה אכן דגנף מתחת רגלינו. יכולים אנו להתפאר, כי התגברנו עוד על מכשול גדול ונורא אחד בדברי ימינו ונוכל לו. בהצעת מזרח אפריקה לא יעסקו עוד הציונים ואין לנו עוד דבר עמה. כן מודיעים עתה מלגזון בשם ראש הבאנק הקולוניאלי מר וואלפזאהן. באיזה אופן הוסרה ההצעה מעל דרך הציונים לא נודע עדיין. זהו סוד הועה"פ, שלא יודע עד אחרי ישיבתו הכללית, אבל די לנו, כי אין עוד מזרח אפריקה בחוג הציונות. מה שעבר עלינו בגללה עבר. המריטוריאליים, אם ישוכו אל הפרוגרמה הציונית המהורה, ישוכו ואם לא, ילכו להם ואין לנו עמם דבר. מזרח אפריקה איננו! יואלפזאהן מבטיח, כי גם המצדדים בזכות ההצעה יהיו שבעי רצון ובחפץ לב יותרו עליה. מהלשון הזאת נראה, כי נמסרה ההצעה בידים נאמנות של בלתי ציונים. כאוסף הזה תהיה מזרח אפריקה לנו כמושבות הידש בארגנטינה וכברזיליא. שאינן מעלין ואינן מורדין. ואמשר עוד, כי יגמר דבר מזרח אפריקה לפני המונגרם ולא יהיה מקום לזכות עליו. מר וואלפזאהן אינו יודע מכל הצעת ארץ ארץ אחרת לפני המונגרם. הסבוכה, שקמה כמחננו בדבר אפריקה לא תתן שום איש מאתנו להציע ארץ אחרת, להרבות המבוכה. — בדבר בחירת נורדו לנשיא עומד נורדו בסרובו ולא יוכל את הבחירה.

אספת ציוני אשכנז. ביום 28 וביום 24 לחדש אפריל היתה בקלן אספת צירי האגודות הציוניות באשכנז. האספה פכלה את ההחלטות האלה: כל קולונציא מחוץ לא"י וסביבותיה אינה נכנסת בנכוד ההסתדרות הציונית. עלינו לחזק את הבחינה המדינית של תנועתנו. עלינו לשכלל את המוסדות אשר לנו בא"י, כדי ליצור את הכסים הריאלי לפעולותינו המדינית. עלינו לתמוך את המשא ומתן והחרשת בא"י ולחזק את הבאנק הציוני שם. עלינו לעשות את אחינו יושבי הערים בא"י לעושי עבודה פורי דוקטיווית. עלינו להשפיע על הקולוניות היהודיות בא"י כמובן הלאמי ולחנך את בני הנעורים שם כרוח עברי לאמי. עלינו להמציא שם עבודה לבאים שמה מחדש. עלינו לשכלל את הסתררותנו ולחזק את מוסדותינו. עלינו לעמול בכל האמצעים לעזור את ההכרה הלאמית בישראל.

קראקא. להלחם נגד מפלגת המיוחדים, האצילים ובעלי הרכוש הגדול, זהו חוכת הדמוקרטים ובמעט

צער היהודי, — אך עוד לא נשלם המחזה. הנה שב השומר עם הפועלים לתוך בית היהודי: "מה יהודי שלם להם שכר פעולתם". היהודי עומד משתומם: הלא את זככי לפחתם? גם... ומה לכם עוד? השומר לא רצה להתרגז עם היהודי, לקח מנורה של נחשת וילך לו.

הבטחון בשפחות נוצריות. האשה היהודית בערמא קניסם על העתיקה מושבה מגליציא לווין ותיבא עמה גם שפחה ניצרית. זיכורא שמה. האשה סבלה הרבה כעם ורגז משפחה עד שהיתה אנוסה להודיע את שפחתה, כי תפטרנה מביתה. השפחה ררשה לתת לה את דמי הוצאת הנסיעה לגליציא, וארונתה לא אבתה לתת. אז הביעה לה השפחה את מחשבתה, כי תנקום בה ולאחרים הגידה, כי תשליך את הילד בעד החלון. בעלת הבית לא האמינה בשמותים כאלו ותבטח בשפחתה ובלכתה למיל הניחה את הילד בבית עם השפחה. בשוכה מצאה את הילד אוחז צרור גפרונים בידו ומציץ את הגפרית והפוספור מן הגפרונים והשפחה יושבת אצלו ומביטה. האשה נבהלה ותתן חלב לילד ולא היה אסון, אבל מחשבת השפחה היתה ברורה, כי ובקשה להמית את הילד בסם הטות. השפחה נתפשה והיא יושבת במאסר.

השיץ ר' יעקב באכמאן ז"ל. בבודפסט נפטר בשבוע שעבר פתאם החזן המפואר הזה, גדול החזנים בדרונו. יזכראוהו מלך החזנים. הוא נולד בקיישינוב בשנת תר"ד וילמד חכמת הזמרה בקונצרטורים בפטרבורג ויהי נכון להיות מזמר בתיאטר הקיסרי. אך הוריו, יהודים פשוטים, לא נתנוהו לעשות זאת ויהי לשיץ בתחלה בלבוב ומשם קראוהו לווין כהן תחת שלמה זולצר, אך במקרה הופר הדבר. אח"כ היה שיץ באדעסא וזה עשרים שנה היה שיץ ראשי בבודפסט. שמו היה גדול בכל העולם. תנצב"ה.

נפש תחת נפש. בכפר נאווניסלאביעוור קא הפחידו האכרים את משרת היהודי היושב בכפר, כי ארוננו ישחטנו בפסח ויעשה מצות ברמז. בליל א' של פסח התנפל הטבר על ארוננו כפרדם ויהרג אותו ואת אשתו ואת בנו הקטן ואת אחי אשתו ויבן את דרכושי ויכרח.

אנוסים. בקרוב נזכה, שיהודים, שקבלו עליהם הרת הנוצרית ברוסיא, למען השיג משרה או הרשות לגור ברוסיא הפנימית, ישובו לדת אבותיהם. מומרים כאלה ישנם רבים מאד בפטרבורג ובכל רוסיא הפנימית, המתנהגים כהאנוסים במספר לפנים. כסתר הם אוחזים בדת אבותיהם ובהודע הרבר לפקדי הממשלה יחרטו כל נכסיהם למלכות ויאכדו את כל הזכויות. ידוע שברוסיא אסור לנוצרי או למומר לעבור לדת היהודית והענש קשה מאד. עתה החליט ועד המניסטרוים, לתת רשות לאנוסים כאלה, לשוב לדת אבותיהם. ברור הוא שלא כלם ישובו, כי הרי גם כאוסטריא ובאשכנז ישנם מומרים כאלה רבים מאד, שהמירו התם לתועלת חמירת ובלבם הם נהים אחרי דת אבותיהם ואין כל אסור מצד הממשלות לשוב בתשובה ואין איש מהם שב. המה ימותו אולי בהררור תשובה, אבל בניהם כבר גדלו בדת הנוצרית ולא ידעו לעולם, כי מזרע ישראל הם. ובכל זאת יש לקוות, כי ברוסיא ישובו כאמת קצתם לדת אבותיהם. גם עתה ישנם רבים מהמומרים ברוסיא, אשר בריה ויה"כ הם מתפללים בביה"כ כטלית ובקישט. כי בהיות ברוסיא בכלל הרגש הדתי חזק, גם המומרים אינם מקילים בדתם והם נכונים בכל יום לשוב ואם רק יבטל הענש ישובו. נשארה עתה רק השאלה, אם הרשות בידם גם לגייר את ילדיהם ובשאלה זו יעסוק הסינאט.

הגזרה נגד הגוים באנגליא. הצעת ממשלת אנגליא, להרחיק מן הארץ את הגוים העניים, החודים ועובדי עברה, התקבלה גם בפעם השנית ברוב גדול מאד. הגזרה תגזר איפא. לגולים עניים אין עוד מפלט גם כאנגליא. ראש הממשלה באלפור הבטיח, כי אין הגזרה הזאת ערוכה נגד היהודים. אבל הרשות לאנגליא דהכריע איזו אנשים מעמים אחרים להכניס לארץ, שישתתפו בהתקדמות הציוויליזציא האנגלית ואיזו להרחיק. גרות רומניא. יציאת היהודים מרומניא החלה בימים האלה במרה מרובה. מסעות שלמות עוברים

שילר בדעתם מה היה האיש הזה להם. אבל כמה משפלות הנפש הראו משכילי יהודינו, בחגגם עם האשכנזים את יום שילר. גדולים מעשי שילר במיתתו יותר מבחייו. את האשכנזים הרים עד למסום שהם שם בתרבות ובהרגשה ואת היהודים השפיל עתה עד כה עד שכבדו ויעריצו את האיש. שירק בפניהם וירמסם ברגליו.

תקון חקי תעודות-המסע ברוסיא. הועד הממונה על תקון חקי תעודות-המסע בפטרבורג גמר עבודתו וימסר תוצאותיה לממשלה. התקנות החדשות הן: א) תעודות-מסע אינה חובה ואין לבקש נוסע ברוסיא להראות תעודת-מסע. ב) תעודת-המסע אינה משמשת עוד לתכלית שלטון הפוליציא, כי-אם לרעת את האדם הנושאה. ג) היהודים מוכרחים, בנסעם אל מחוץ לתחום המושב, להראות תעודות, שיש להם רשות להתעכב שם. שאלת התעכבות יהודים מחוץ לתחום דמושב תפטר על-ידי תכנות מיוחדות ועיב הוסרה מתוך תכנות תעודות-המסע. ד) בני חוץ-לארץ הבאים לרוסיא עליהם להראות תעודות-מסע מאושרות מאת קונסול רוסית בחו"ל. אך הדת אינה מבדילה בזה ואינה מעכבת את בעליה מהתעכב ברוסיא (ה) התעודות המיוחדות ליהודי חו"ל לשבת ברוסיא תבטלנה. לפי משמעות התקנות החדשות האלה אין עוד אסור ליהודי חוץ לארץ לנסוע לרוסיא, אם רק יש בידו תעודת מסע עם חתימת קונסול רוסית. עד כה לא היתה רשות ליהודי חוץ-לארץ לבא בנבול רוסיא רק בהיות בידו תעודה, כי הוא נוסע שמה בשביל סוחר ממדרגה ראשונה, המשלם מס גבוה ברוסיא. אבל לא מפי דועד הנ"ל אנו חיים, נחכה ונשמע מה תאמר הממשלה על התקנות האלה.

גנבה רבה. הפקיד במניסטרוים של אוצר הממשלה הרוסית קספירוב גנב כמה מיליונים, שהיו מוכנים לתמיכת אכרים עניים.

הערוכת התבכר ברייך. כימים האלה נפתחה תערוכת דתכל בלייך בבאליא. ממלכת בלגיא היא מדינה קטנה, שגדלה כשלישית גליציא, אבל מספר יושביה יגיע לשבעה מיליון, כגליציא, העם הוא שבט גרמני, וולמים שמו, אף שלשון הממשלה ומרום בני העם היא צרפתית. בתרבות עלה העם למרום קין הציוויליזציא. דמסחר והרשת דמעשה יפרחו כמו באנגליא. לחפש יושבי הארץ אין גבול, אף שתופשי הממשלה הם סליריטלים, בתערוכה הזאת תראה הארץ המאושרה בכל הדרה ותפארת גדולתה. מתהרה היא עם הממלכות הגדולות ותוכל להן.

בגידת קדש תהת הגשר. בכפר לישינא סמוך לדראדאביטש מצא אכר כלי-הרש: כתר, ציץ ויד של כסף. דכלים מונחים בבית המשפט בדראדאביטש ואין יודע למי הם. גבאי ביה"כ"נ, שנגנבו משם הכלים, יפנו נא שמה וישיגום.

שיטון השומר בעיר קטנה. השערוריות דנהוגות, עוד עתה בערים הקטנות בגליציא תלא עם סופר לתאר-יהודי מפור מפני קול עלה נדף, שומר כי יעבור בחוץ את מנבעתו יריב, ואת ראשו לארץ ישח "מפני דרכי שלום". לכן כל שומר בערמתו יחיה, בעת מצוקת כסף לא ידאג, זה לא דבר גדול... בכל צעד ושעל תוצאות לכסף... דנה לפנינו רמחזה הזה: כעירי מאשציסקא בשבוע דזה הלך שומר לבקר בית, אשר בחצרו נמצא זכר. השומר לא דבר מאומה ואחרי שעה הביא עגלה ושני פועכים, לעצם את הזבל על העגלה. כראות בעה"ב, כי יקחו את זבלו בלא מחיר צוח מרה. השומר ענהו לאמר: "מצות שר העיר חזקה, לנקות כל בית מחלאה ורפשי". וקול היהודי ירקיע שהקים יתן מחיר הזבל עולה לעשרה כתרם. אם מצות שר העיר כה חזקה מדוע לא הוהירו בתהלה לבער כל זבל ולנקות את הרצרות? יחכה נא אדוני ואני אשתדל בכל יכלתי, לבער עוד היום." אפס צעקת הדל לא הגיעה לאזנו, הוא עשה את שלו. היהודי הלך לראש הפוליציא, לבקש ודחתחנן. ראש הפוליציא דסכים נתנאי כי יבער עוד היום. בעה"ב שב לביתו עם ראש הפוליציא, והשומרים חוש נסעו מזה עם הזבל לביתם. היהודי צעק אהריהם, אך הם לא שעו דרבנו — הן הרפש נצטר להם... שונו נא לנגדכם את

שם ליהודים ויצא שר העיר אל ההמון הנקהל בשוק וידבר על לבם דברים חמים הנכנסים אל הלב. כל השוכבים, כן אמר בתוך דבריו, אשר שדרו את היהודים בכמה ערים, המה רקים ופוחים, זרים, אשר באו מרחוק, ואולם חלילה לאזרחים ישרים לעשות בדבר הזה! חרפה היא לעם רוסיא, טוב מותי מחיי, לראות את עמי הנפכים לפראים ואת צבא רוסיא ממתים בהם. ירו בני המיתוני ואל אראה את חרבן עירי! דבריו עשו רשם גדול וההמון נפוץ וילכו איש לביתו בשלום, אך בצאת העם מהוך הבמה ביום א' נגשו יחפים אל חנות של יהודי ויקרעו את החלון ויאמרו לבנו, מיד נגש שר השומרים ויעמד אצל החלון וידיו פרושות ויאמר, כי יורו אל לבו כטרם יזוהו כמקומו לבנו. ההמון נפוץ והעיר שקטה.

באדעסא. בקשו אנשי הצבא בעצמם לבזז את הון היהודים, אך היהודים והפועלים, שהתחברו להגן על העיר, התיצבו נגדם וילחמו בהם ויגברו עליהם ולא העזו עוד איש לנגוע ביהודי.

בביאליסטאק. נקהלו פועלים יהודים כיו"ט הראשון בשוק, להועץ ויגש קוזק אחד ויצום להפרד. סוציאליט אחד ענהו עזות: נע וואשע דיעלא! (אין זה עסקך) ויכהו הקוזק בשוטו. מיד נגשו הסוציאליט-טים ויורו עליו ויהרגוהו. קצף גדול התעורר בקרב הקוזקים על היהודים ויאמרו להגנס בהם. בשבת חוה"מ התפרצו הקוזקים אל תוך ביה"כ ויהרגו כמה יהודים. גם כאלה שנמלטו בעד החלונות נפלו חללים ונפצעים, בערב התהלכו בחוצות ויכו את כל עובר ויוציאו את הכסף מכיסו בחזקה ויכזו כתיים. בתי החולים מלאים מוכים ונפצעים. היהודים נמרו להגנס בקוזקים, אך כלם יצאו את העיר ואחרים באו במקומם. שר צבאם פקד עליהם, לבלתי צאת בערב העירה.

בטיראספאל. (פלך חרסון) העלילו האכרים עליה-דם על היהודים. נער נוצרי בן י"ב שנה ספר לאכרים, כי היהודי לאנדעפבערג הורידהו בערמה אל מרתף וידקרהו אל לבו ויוציא מבושרו חצי הכוס דכ, האכרים האמינו ואימה גדולה נפלה על היהודים. ושר השומרים התאמץ לברר את האמת ובעה החקירה והדרישה הביא את הנער במכוכה עד שהיה מכרח להודות, כי האכר סירבולא הסיתהו, להעיד ערותו הכוזבה ביהודי. הנער וכסירתו הושמו במאסר והעיר שקטה.

בכל ערי ליטא וסאמוט הפיצו הצוררים שמועות, כי בימי חגם יפוצצו היהודים את הבמות הנוצריות בבומבות, כאשר יקהל העם בהן, אך העם לא האמין וגם הפקידים הדכיקו מודעות, כי השמועות בדויות עיי אנשים רעים וימי הפסחא עברו בשלום, אך במינסק כפי הנראה האמינו הפקידים בשמועות ולא נתנו כל נוצרי להכנס את הבמה הראשית בחג. המון פרשים ושוטרים הקיפו את הבמה ולא נתנו איש להכנס ובדיקה ירהה בדקו את כל איש הנראה בחוץ. גם לפני הזבח בקיישינוב הפיצו שמועות כאלה. אז האמין העם וחמתו כערה על היהודים עד שעשה מה שעשה. היום אין מאמינים, מה נשתנתה העת בזמן קצר כזה!

יוזפא לופאלאנסקי.

מחרוב ומרחוק.

עג אדות הפרופינציות, אגודת המוזגים ובעלי בתי-המרוזה בגליציא מקהילים אספות ככל הערים, לקרוא תגר נגד חפיץ שרי המדינה להמשיך את זכות הפרופנציות אחרי שנת 1910. אספות כאלה היו בשבוע הזה בטארנוב ובסאטאניסלאו.

פרודריך שירר. השבוע הזה מדוש היה לכל העם האשכנזי בכל ארצות תבל לזכר פישנס הגדול שילר, שמלאו עתה מאה שנה למותו. אין קץ לכל הכבוד, הגדולה והתפארת, שעשה העם הגדול הזה לגדולם, גאון עזם. שילר היה פישן לאמי. כמעטים בין גדולי הספרות האשכנזית, שרובם נומים לקוסמופוליטיסמוס, שיריו נשאים בפי כל משכיל אשכנזי, כי בו הצטמצמה נפש העם הזה בכל תכונותיה ומדותיה. אם יש בספריו בוז ליהודים לא נתפלא, כי ע"כ אשכנזי דאמי הוא. שילר היה אבי הנלחמים ביהודים לא מתוך רגש לבד, כי-אם גם בנסיונות מדעיות. בדרך הזה הלך שילר מאה שנה במרם נלוהו הרגס. משמברלן ודליטש, כי על כן שילר הוא, גאון הגרמנים, האשכנזים חונגים את יום

כרגשי רעות נברך בכרכת מו"ט את עמיתנו
במר שמעון פישער לארוסתו עם מרת חנה
הייטנער מקראקא. יהודא נראווער. נתן אָפּפּענהיים.
מקרב ולב עמוק הנני מברך בכרכת מו"ט את
ש"ב במר שמעון פישער לארוסתו עם מרת חנה
הייטנער מקראקא. פייביש באגלער.

באר גראפּענבערג.

היערמיט ערלויבע אויך מיר דען פ. ט. קור-
גאָסמען אנצווייגען, דאסס אויך מיר אים 25 מאי ל. י.
אים באר נראָפּענבערג, אין דער עבען ניי רענאווער-
מען ווילא „אויסמירא“, איינע שמרענג כשרה רעם-
טויראציאן מיט אללעם קאמפארט איינריכטע, פּערבונדען
מיט איינעם העררליכען גארטען. אויך האבע איינען
קראקויער שו"ב אנגעשמעלמט אונד קענען אויך
המהדרין מן המהדרין זיך אויף מיינע בשרה קיבע
פּערלאסען. פיר גומע אונד שמאקאפּמע שפייזע
בעספענס געזארגט.

F. Grünbaum. »Villa Austria« Gräfenberg
(Oesterr. Schlesien).

נכבד לעיר וויין, אמנס לא העיר ככרתו זה ולא כל
יועצי העדה. אבל האנטיסמיטים הראו בזה את כח ממשלתם.

נהפך לאחר. הוא: מי זה הילד העומד למשה
בחדר? — היא: האיך מכיר את היימ' יודך יחי? —
הוא: מה זה תאמרי? כאמת לא הכרתיו, — מה זאת עשית
לז? — היא: רהצתי את פניו.

ארגו מכתבים.

ד"ר ייז: תורה. אחרי ל"ג בעומר. — ב' הרגשה:
השיר יפה, אך אין מקום לשיר גדול. — הי"ט בברי: יש המחיר
2 כתרם. — משיע: אין צרך לענות על כל הרבות והשקרים,
אשר יוציא רככם המשוגע על הציונים. — מ"ק: הגליון צר
מהכיל עניני חכרות פרטיות.

מעמק לבנו מברכים אנחנו בכרכת מו"ט את
רענו היקר במר שמעון פישער לארוסתו עם מרת
חנה הייטנער מקראקא. ומנדרים לכבודו ששים הלך
לקה"ל. האחים פיעלפריינד. ליב ברנרסדאָרפּער.

באונגריא כמס'ב מלאים נודרי היהודים מרומניא, כי
הלחץ גדול עתה מאשר היה לפני חמש שנים.
סכנה רישוב א"י. ממרירות הערבים בממשלת
טורקיא נשקפה סכנה לישוב א"י ע"י יהודים. כי הערבים
תובעים גם את א"י וכאשר יגברו במלחמתם עם הטורקים
אפשר מאד, כי יכבשו גם את א"י וסוריא מיד הטורקים
ואז יאבד חיליה ניר ליהודים בא"י.

מושרי וויין והמניסטר וויטעק. האנטיסמיטים
מושלי וויין אינם מניחים שום שעת הכשר, להשתמש
בבה המשרה אשר בידיהם לתועלת מפלגתם. המניסטר
וויטעק הוא כנודע איש בריתם של האנטיסמיטים ובהיותו
זמן קצר מנהל המניסטרום אשר את התמנות החדשות
של העיר וויין, אשר על ידן התחזקה ממשלת האנטיסמי-
טים לאורך ימים, הוא קרב את האנטיסמיטים אל הצר
המסור ויהי יד ימינו של לואיג. כאשר נפל וויטעק
בשבוע שעבר ויתפטר, מהרו מושלי וויין להראות לו
הכרת טובתם ולעשות לו כבוד תחת הקלון, שנחל בבית
מועצת הממשלה. בשיבה האחרונה של מועצת העיר
בבדו היועצים האנטיסמיטים את וויטעק בתאר „אורח

Rzeczywiście najlepszym ze wszystkich dotychczas do prania bieliznyliane bawelnianej używanych środków jak mydło, soda, proszek etc. jest Schicht'a nowo wynaleziony

Ekstrakt do prania i namaczania
Marka

„Pochwała gospodyń“

Zalety:

1. Skróca do połowy czas potrzebny do prania.
2. Zmniejsza robotę do czwartej części.
3. Używanie sody staje się zbytecznym.
4. Bielizna jest czystsza.
5. Jest dla rąk jakoteż dla bielizny zupełnie nieszkodliwy zaco ręczy podpisana firma.
6. Jest tańszy przez swą nadzwyczajną wydajność od wszystkich innych środków do prania.

Po jednej próbie okazuje się powyższy ekstrakt dla każdej gospodyni i praczki niezbędnym.

Wszędzie do nabycia.

חברת ציונית לאנטיציא.
בפקודת הועדים הגליליים בגליציה ובהוצאת
החברה להוצאת ספרים „קדימה“ בלבוב, תפיע בקרוב
מחברת אנטיציאית חדשה „יודען אין גלות“ מאת
חברנו מר משה קליינמאן (זרנגונית). החוברת תהיה
בלולה גם בהדור חיצוני ומחירה רק 6 הלר. לקונים
מאה אקס' — רכט. האדרסה:
Verlag »Kadima« Lemberg, Sykstuska 35.

חנה הייטנער שמעון פישער
מא'ר שים
קראקא קראקא
את חברי ומכירי
אוריע בזה, כי העתקתי מושני מרחובות
לירושלים. ישראל מלר.

Die Stimme der Wahrheit.
Jahrbuch für wissenschaftlichen Zionismus.
Herausgegeben von **Lazar Schön, Würzburg.**
Erster Jahrgang, 1905.

Immer dringender macht sich das Bedürfnis nach einer gründlicheren Untersuchung der Probleme des Zionismus geltend.
„Die Stimme der Wahrheit“ soll ein Organ für die erschöpfende, wissenschaftliche Behandlung und allseitige Beleuchtung des Zionismus werden; gleichzeitig eine Tribüne für unabhängige Discussion zionistischer Fragen durch die besten Autoren.
Der Standpunkt der Redaktion ist ein objektiver und vernünftiger. Es gilt, ein einiges Judentum zu schaffen und die Realisierung der zionistischen Ideale herbeizuführen.
Eine auserwählte Schar von jüdischen und nichtjüdischen Mitarbeitern beleuchtet die Hauptprobleme des Zionismus in methodisch zusammengestellten Gruppen von Aufsätzen, die kontradiktorische Standpunkte vertreten.
Aus dem reichen Inhalt nennen wir:
Zum Programm des Zionismus. Hier sind die grossen, brennenden Fragen des zionistischen Systems behandelt. Blinde Disziplin oder freie Kritik? Grosse Politik oder Realpolitik? Charter oder Gegenwartsarbeit? Palästina oder Territorialismus? Kampf oder Zusammenarbeit mit Nichtzionisten?
In der Mehrzahl der Beiträge sieht man ein neues, zeitgemässes Programm sich durchdringen, das das Ziel des Zionismus auf realpolitischem Wege anstrebt.
I. Abteilung: Zum Programm des Zionismus.
Dr. Alfred Nossig (Berlin): Die Entwicklung des Zionismus.
Dr. Max Nordau (Paris): Die Aufgaben des Zionismus.
Heinrich York-Steiner (Wien): Der politische Zionismus und seine Methode.
Dr. Arthur Ruppin (Berlin): Gegenwartsarbeit.
Dr. Daniel Pasmanik (Genf): Charter und Konzessionen.
Mathias Acher (Dr. Nathan Birnbaum, Wien): Zur Kritik des politischen und kulturellen Zionismus.
Lazar Schön (Würzburg): Palästina oder Ostafrika?
II. Abteilung: Palästinafragen.
M. Ussischkin (Ekaterinoslaw): Die Erziehung in Erez Israel.
Israel Zangwill (London): Die kommerzielle Zukunft Palästinas.
Josef Lau, Oberingenieur (Olmütz): Unsere technisch-kulturellen Aufgaben in Palästina.
Dr. Hillel Joffe (Jaffa): „Histadruth“, die palästinonische Organisation.
III. Abteilung: Stimmen über Dr. Theodor Herzl.
Dr. K. Lippe (Jassy): Theodor Herzl.
Oscar Marmorek, Architekt (Wien): Herzl als Freund.
Prof. Dr. J. Friedlaender (New York): Theodor Herzl.
York-Steiner: Zur Charakteristik Theodor Herzls.
Dr. J. J. Nemirower (Jassy): Theodor Herzl und die rumänischen Juden.
Dr. Daniel Pasmanik (Genf): Dr. Theodor Herzl.
Dr. Adolf Kurrein (Teplitz): Dr. Herzl.
Gustav Hochstätter (Berlin): Theodor Herzl †.
Josef Lau, Ober-Ingenieur (Olmütz): Dr. Theodor Herzl.
Dr. Osiat Thon (Krakau): Ohne Herzl!
Siegbert Salter (Berlin): Zionische Leuchte.
u. v. a.
IV. Abteilung: Für und wider den Zionismus.
Prof. Dr. Ludwig Gelger (Berlin): Zionismus und Deutschland.
Dr. Isak Mirklin (Wilna): Die letzte Ursache aller Judenverfolgungen und der Zionismus.
Samuel Lublinski (Berlin): Die Organisation der Juden und ihre Aufgaben.
Edmund Eisler (Tyrnau): Sehnsucht.
M. Kleinmann (Lemberg): Der Zionismus im Lichte der Wissenschaft.
V. Abteilung: Christliche Stimmen über den Zionismus.
Ferdinand von Saar (Wien): Judaea.
Raummangel halber mussten viele Arbeiten zurückgestellt werden. Für den nächsten Jahrgang sagten ausser den genannten Autoren Beiträge zu: N. Sokolow, Dr. S. Werner, Prof. Dr. Masaryk, Dr. Franz Oppenheimer, Prof. Dr. A. Vambory, Prof. Rever. Hechler, Dr. Tschlenow, Dr. M. T. Schnirer, Dr. D. Farbstain, Dr. D. Naumark, Dr. Samuol, Dr. Ch. Wortsmann, Dr. Richard Rappaport, Berthold Feiwel, Dr. Rotblum, Dr. Sara Rabinowitsch, Dr. Lazar Roth, Dr. Moritz de Jonge, Prof. Dr. Fred. Levy, Prof. Dr. Singer u. v. a.
Schon dieses erste Jahrbuch ist dank der Fülle seiner lehrreichen Aufsätze eine „Zionistische Enzyklopädie“ zu nennen. Als Mittel zur Orientierung über die fundamentalen und aktuellen Fragen des Zionismus ist es für jeden Zionisten unerlässlich, für Nichtzionisten die beste Informationsquelle.
Das luxuriös ausgestattete, umfangreiche Sammelwerk ist mit einem Titelbild von Gerschell und zahlreichen vorzüglichen Illustrationen geschmückt: Porträts aller Zionistenführer; die besten Herzbildnisse; Anekdoten aus Palästina. Gruppenbild der Palästinensischen Konferenz.
Preis: broschürt Mk. 6.—, vornehm gebunden Mk. 7.50.
Luxusausgabe auf Kunstdruckpapier Mk. 10.—.
Zu beziehen gegen Voreinsendung des Betrages, zugleich 50 Pfg. Porto (Ausland 1 Mk. Porto) durch den

Nur fl. 3.50

Ein Weltwunder
bildet schon seit Jahren unsere berühmte

HERREN-PRACHTGARNITUR
bestehend aus 30 Stück prachtvollen und praktischen Gegenständen samt einer echten Anker-System-Roskopfuhre, und zwar:

1 echte Anker-System-Roskopfuhre, genau gehend.	1 Bartbürstel, sehr gut, mit schönem Etui.
1 feine Golddouble-Panzerkette oder feine prima Massiv-Nickelkette mit Kompass.	1 Bartwische, vorzügliche Sorte.
1 Futteral zur Anker-System-Roskopfuhre.	1 Taschenmesser mit Zelluloidschale, mit Zahnstocher, Ohrhöffel und Nagelputzer.
1 Golddouble-Fingerring, neueste Façon, mit imitierten Brillanten.	1 Patent-Krawattenhalter aus Nickel.
2 Golddouble-Manchettenknöpfe, bleiben immer neu.	1 hocheleg. Krawattennadel, Façongold.
3 Brustknöpfe, Chemisetten.	1 Kronen-Geldbörse aus Leder.
3 Patent Umlegkragenknöpfe.	1 Wiener Nickelkragen mit Federhalter etc.
1 Seidenkrawatte, licht oder dunkel.	1 Zigarrenspitze, echt Meerschmum, schön anrauchend.
1 Notizbuch, sehr schön und praktisch.	1 Zigarrentasche aus Lederimitation mit Sportbild.
1 Schreibkassette, enthaltend 30 prakt. Gegenstände: Briefpapier, Couverts, Federstiel, Löschblatt etc.	1 vorzügliche Hauspfeife samt Rohr.
1 Toilettefaschenspiegel mit gutem Kamm.	1 Aschenschale, schön bemalt.
	1 praktisches Taschen-Feuerzeug.
	1 Zigarrenabschneider aus Nickel.
	1 Geduldspiel, sehr interessant.

Alle diese 30 prachtvollen Schmuckgegenstände samt der genau gehenden echten Anker-System-Roskopfuhre sind mehr als das Doppelte wert und kosten nur **fl. 3.50**

Die reelle und solide Bedienung der P. T. Kunden beweisen die vielen, täglich einlaufenden Anerkennungs- und Nachbestellungsschreiben. Einige Auszüge über die Zufriedenheit der Glaubensgenossen:
1) Wirklich bewundernswert sind Ihre Garnituren, bitte gefl. noch 2 Garnituren unter N. N. zu senden. Achtend Rabbiner M. Hager, Borso Ung.
2) Bin mit Ihrer Sendung sehr zufrieden und senden Sie für meinen Bruder an meine Adresse auch 1 Garnitur unter Nachnahme.
Hochachtend N. J. Kamionker, Restaurateur, Nachod Böhmen.

Gegen Nachnahme oder Vorherkasseneindung zu beziehen durch das
Warenhaus Ch. Kapelus, Krakau-S.

Du

wirst für die Hautpflege, speziell um Sommersprossen zu vertreiben und eine zarte Gesichtsfarbe zu erlangen nie eine bessere u. wirksamere medizinische Seife finden, als die allbewährte

Bergmann's Lilienmilchseife

(Marke: 2 Bergmänner)

von

Bergmann & Co., Tetschen a/E.

Vorrätig à Stück 80 Heller

in den meisten Apotheken, Droguerien Parfumerien und Friseurgeschäften.

מעטה משובה

M. AMSTER

Krowdrze bei Krakau

גראס-מעטהכרויעריי

עמפפיעהלט זיין פאכריקאט, וועלכעס אלל-געמיון בעליעכט איזט מיט אללערביליגס-מען פרויען, אללערליי סארטען א. צ. שטארקען עט זיסען מעטה איינפאך אונד ראפפעלמעטה, קאפאוויטץ זיזט מאלונאק, זאוויי אויך אלטער בוטטעללען-מעטה, פער-זוכעט איינמאל צו בעשטעללען אונד איהר בלייבט מייען קונדען.

כשר "אכאטאל" כשר

איין פאלשטענדיגער עראטמן פיר בוטטער אונד שמאלק, האט דאס אויס-ועהען וויא נאטורבוטטער.

אין יעדער קיבע אונענטבעהרריך צום קאכען, בראמען עט באקען. אונד וועגען זיינער ווייכען כעשאפענהייט אויך אויף בראר שמרייכבאר, ענטהעלט קיינע מייערישע סוכסמאנצען אונד איזט כשר אפילו למהדרין, איזט בילליג, איין האלבעס קילא פאקעט קאסטעט נור 80 העללער, האלט זיך לאנגע, ווירד ניכט ראנציג, וויר זינד אויך מיט הכשר פאן היעזיגען ראבינער הרה"ג ה"ר נפתלי האלבערשטאם פערזעהען.

ווער שמרענג כשר געניסען ווילל פערלאנגע אונזערע פפלאנצען-בוטטער מיט מארקע "אכאטאל". מיט פראכען שטעהען וויר צו פערפיונג.

ען גראסיסטען געוואהרען וויר ענטשפרעכענדען ראבאטמ. Ochotnicki & Apter, Chrzanów (Galizien).

Gesamt-Activen 153 Millionen Kronen Versicherungsgestand 463 Millionen Kronen.

NEWYORKER GERMANIA

Lebens-Versicherungs-Gesellschaft

General-Agent: Ascher Bannet, Krakau, Dietelsg. 49.

Der ganze Reingewinn wird an die Versicherten verteilt. — Dividenden-Bezug vom zweiten Versicherungsjahre ab. Unanfechtbare Polizzen. — Kriegsversicherung ohne Zusatzprämie. Agenten werden gegen gute Provision aufgenommen.

קאנצערט-גראמאפאן אונד פאנאגראף.

רעזיגע אויסוואהל פאן יודישען אונד העבראישען פלאטטען אונד וואלצען נור אין אונטערזייכעטעם ספעציאלהויז צו בעזעהען. עכטער קאנצערט-גראמ-פאפאן מיט 10 פלאטטען גראמט, נור 85 פל. קאנצערט פאנאגראף מיט 5 וואלצען גראמט נור 8 פל. פרויזקראנטע גראמט אונד פראנקא. ערסטעם ספעציאלהויז פאן עכטען גראמאפאן פאנען אונד פאנאגראפען ען גראם עט ען דעטאיל. Josef Wechsler, Krakau und Warschau. (in Krakau Grodgasse 71).

בעסטע וויינקוועללע.

CH. W. BITTMANN

Weingrosshandlung

Czernowitz, Rathhausstr. Nr. 18.

עמפפעהלע מייען וויינגראססלאגער פאן עכט נאטור רומענישע וויינע, וויא אייך אונגארישע מעריצינאל-וויינע צו זעהר בילליגען פרייז.

בעאכטענסווערט איזט, דאס איך מייע וויינע פאן דען כעסטען שרויכען-סארטען פערזענליך אין דער וויינלעזעזע פרעסע, איך קאן דארוך פיר דיע עכט הייט דערזעלכען גאראנטירען.

אום צאהלרייכע אויפארעגע כייסטעס

חיים זאב כייסטמאן

טשערנאוויץ, ראטההויזשטראסע נ' 18.

למבקשי מורה עברי.

הרוצים במורה עברי מלומד, מומחה ומנוסה, אשר יראו על ידו התלמידים ברכה בלמודם וישתלמו בתנ"ך, תלמוד, שפת עבר ודברי ימי ישראל, יסנה אלי. אני נותן הוראת שעה וגם אלמד תלמידים מרחוק ע"י מתכנים ע"פ מתודה קלה. משה יוסף הלמן.

M. J. Heilmann, Podgórze, bei Krakau Józefinska 24.

גומניזם עברי.

בית הספר אשר לנו פה הקים לו מטרה נכבדה, לחבר חנוך נטור בכל מיני הלמוד של הגומניזם עם ידיעה עמוקה בתורה נ"ך, רבדוק, גמרא ומפרשים. התלמידים יחונכו ע"פ האמונה המסורה לנו. תלמידים מגליציא ומרוסיא, שאינם בקיאים בשפת אשכנז, מוכרחים להכנס פה למחלקת ההכנה לחדשים אחרים, להכין לגומניזם שלנו. מחיר הלמוד, המעון והמזונות לתלמיד אחד מן חמשים כתר ולמעלה להיש. יתר הפרטים מודיע תמיד

Dr. M. Jung, Rabbiner Ung. Brod. (Mähren).

Markus Horner

Krakau, Jozefsg. 3.

גראססהאנדלער פאן בוטטער, ברנדווע עט שווייצער שאפקווע בין דער ערסטע, דער זייט 10 יאהרען היער דאס לאקוסנוספעטמ איינגע-פיהרט האבע, בין מיט דיעזעם ארטיקעל קאנקורענצעפעהיג נעגען אללע פאכריקען, פערזעהן בהכשר גאוני זמננו גם על הג חפסה, פערקויפע פאן 5 ק"ג אויפווערט, פראכיערט נור איינמאל אונד איבערזייגט אייך פאן מייענע רעעלען געשעפט אונד ווערעט איהר דאן זיכער נור צו מיר דאס פערטרויען האבען.

נאך דעם בראנד אין דער שווייץ פערקויפע איך איינע עכטע זילבער-אוהר אום fl 4.50 עבענזא איינע לאנגע זילבער-קעטטע אום fl 1.25 נאכנאמע, זאלאנגע פאר-ראטה רייכט.

Josef Feil, Krakau, Grodgasse 60 Uhrmacher & Juwelier

אויף פערלאנגען זענען פרויזקראנטע גראמט & פראקא.

ROSEN-PAPRIKA

Szegediner 1-a süss garantiert, echt, anerkannt vorzügliche Qualität. Eigene Fächsung per Kg. um 5 Kronen. Versand unter Nachnahme von 1 Kg. aufwärts postportofrei.

Versandgeschäft von allerlei Landesprodukten

Haupt A. Rudolf Budapest (Ungarn) VII. Ovodagasse 22.

Wyd.: Naftali Hof. S. M. Lazer. Odpowiedzialny Redaktor: S. M. Lazer. Drukiem S. L. Deuschera w Podgórzu